

การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

ขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ว่าที่ พันตรี สุรเดช รอดจินดา

พ.ศ. 2561

ชื่องานวิจัย การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ผู้วิจัย ว่าที่ พันตรี สุรเดช รอดจินดา

ปี 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 52 คน ครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษา 52 คน รวม 104 คน จากสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสำรวจรายการ แบบมาตราประมาณค่าและแบบปลายเปิด สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการป้องกันสารเสพติด ด้านการป้องปรามสารเสพติด ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ และด้านการบริหารจัดการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการป้องกันสารเสพติด ด้านการป้องปรามสารเสพติด ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ($\bar{x} = 3.08$) ตามลำดับ ส่วน 2) แนวทางในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการป้องกันสารเสพติด สถานศึกษาควรประสานเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้โทษพิษภัยของยาเสพติดเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียนรวมทั้งดำเนินกิจกรรมตาม “โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข” ตามยุทธศาสตร์ 5 มาตราการ ด้านการป้องปรามสารเสพติด สถานศึกษาควรกำหนดบทลงโทษของโรงเรียนที่ชัดเจนตามมาตรการ 5 ด้านและกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ และสนับสนุนโครงการตำรวจ DARE ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ สถานศึกษาควรเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ นำนักเรียนไปศึกษาดูงานสถานบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพ และสนับสนุนกิจกรรมดนตรี กีฬาและนันทนาการ ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรกำหนดนโยบาย มีแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนโดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาครอบคลุมมาตรการ 5 ด้าน และกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ รวมทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รวมถึงมีการรายงานการใช้สารเสพติดในระบบ NiSPA ให้เป็นปัจจุบันและควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด

คำสำคัญ การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด ปัญหาสารเสพติด

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์จาก นางวิภาภรณ์ พุฒิมา นางดวงเดือน พุฒิสัตย์ นายดุสิต ยาใจ นายนิรันดร์ ยอดคำ นายสมเกียรติ วงศ์สวัสดิ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญใน ข้อคิดเห็นด้านเนื้อหา ให้คำแนะนำเครื่องมือ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง จนทำให้การดำเนินงานวิจัยประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ ท่านสมเด็จ อุดแดง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่ได้ให้การสนับสนุนชี้แนะให้ข้อคิดความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ ขอคุณผู้อำนวยการ สถานศึกษาและครูผู้มีส่วนที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือกรอกข้อมูลและส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยจนทำให้ได้ข้อมูลการวิจัยมีความสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ ทุกประการ นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณ คุณสมพร คุณพีรเดช คุณพงศธร รอดจินดา ที่ให้กำลังใจและ สนับสนุนทุนทรัพย์ในการวิจัยในครั้งนี้

ท้ายที่สุด ขอประโยชน์อันพึงจะได้รับจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บุพการี ประกอบด้วย คุณพ่อแจ้ง คุณแม่ประเสริฐ รอดจินดา คุณครู-อาจารย์ อุบัติมาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนทำให้การ วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุรเดช รอดจินดา
พฤษภาคม 2561

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
นโยบาย แนวคิดทิศทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด.....	7
การป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา.....	9
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	21
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	21
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
ตอนที่ 1.....	24
ตอนที่ 2.....	26
ตอนที่ 3.....	33
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	36
สรุปผลการวิจัย.....	36
อภิปรายผล.....	39
ข้อเสนอแนะ.....	46
บรรณานุกรม.....	47
ภาคผนวก.....	49
ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ(แบบสอบถาม).....	50
ข. หนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย.....	51
ค. แบบสอบถาม.....	55
ง. ตารางการวิเคราะห์.....	62
ประวัติผู้วิจัย.....	68

สารบัญญภาพ

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1	4
------------	--	---

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะตามความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี ดำรงตนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข แต่ด้วยสถานการณ์ปัญหาสังคมในปัจจุบัน พบว่า สถาบันครอบครัวถูกคุกคามอย่างรวดเร็วและรุนแรง มีความสลับซับซ้อน ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เติบโตตามหลักเกณฑ์และแนวคิดดังกล่าวได้ สถานศึกษาทุกระดับจึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้น โดยมีแนวทางใหม่ ๆ ในการรับมือกับสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์การแพร่ระบาดของสารเสพติดที่แทรกซึ่งอยู่ในทุกส่วนของสังคมไทย

ประเทศไทยได้ดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภูมิภาคสามเหลี่ยมทองคำ ได้แก่ จีน เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา เวียดนาม และไทย ตามแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย พ.ศ. 2559-2561 ส่งผลนำไปสู่การทำลายแหล่งผลิต จับกุมสกัดกั้นยาเสพติด สารเคมี ในประเทศเพื่อนบ้านได้จำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีการลักลอบผลิตยาเสพติด และการลักลอบนำเข้าเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้นจากต่างประเทศเข้าสู่พื้นที่ในภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง จากสถิติการจับกุมตามแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย พ.ศ. 2559-2561 ในรอบสองปีที่ผ่านมา พบว่า มีการปฏิบัติการทั้งหมด 902 ครั้ง จับกุม 289 คดี ผู้ต้องหา 691 คน ยึดยาบ้า 69,452,541 เม็ด ไอซ์ 952 กิโลกรัม เฮโรอีน 817 กิโลกรัม กัญชา 925 กิโลกรัม กรดไฮโดรคลอริก 1,820 ลิตร และกรดซัลฟูริก 280 ลิตร สำหรับภายในประเทศในหนึ่งปีจับกุมยาบ้า 93,737,695 เม็ด ไอซ์ 1,161 กิโลกรัม เฮโรอีน 147 กิโลกรัม กัญชาแห้ง 11,183 กิโลกรัม ผื่น 790 กิโลกรัม โคเคน 44 กิโลกรัม ยาแก้ไอ 302 กิโลกรัม โดยมีการจับกุมคดียาบ้าที่มีของกลาง 1 ล้านเม็ดขึ้นไปลดลง จับกุม 13 คดี ยาบ้า 21.6 ล้านเม็ด (ปี 2558 จับกุม 20 คดี ยาบ้า 36.1 ล้านเม็ด) ในขณะที่ระดับ 1 แสนเม็ดขึ้นไปเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จับกุม 186 คดี ยาบ้า 52.0 ล้านเม็ด (ปี 2558 จับกุม 132 คดี ยาบ้า 37.4 ล้านเม็ด) ขณะที่การนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน จากสถิติการจับกุมสามารถสกัดกั้นจับกุมยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดชายแดน ร้อยละ 56.59 ซึ่งมากกว่าครั้งหนึ่งของยาเสพติดทั่วประเทศ และจากข้อมูลการจับกุมพื้นที่นำเข้าหลักยังคงเป็นพื้นที่ภาคเหนือ โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนพื้นที่การลักลอบปลูกฝิ่นในประเทศไทย ประจำปี 2559-2560 พบว่ามีพื้นที่ปลูกฝิ่นใน 3 จังหวัด 7 อำเภอ ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อำเภออ่าก้อย อำเภอเชียงดาว อำเภอแม่แตง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดตาก ได้แก่ อำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ อำเภอปาย

จำนวน 1,519 แปลง รวม 1,169.65 ไร่ (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทรวงมหาดไทย 2560: 44)

แม้ว่ารัฐบาลจะประกาศให้ปัญหาสารเสพติดเป็นวาระสำคัญของชาติ โดยกำหนดให้แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อยู่ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเดือนร้อน ความทุกข์ยากของประชาชนและศักยภาพการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต การดำเนินงานจำเป็นต้องใช้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยใช้กลไกของ “ประชารัฐ” ในทุกระดับของพื้นที่ เพื่อให้การทำงานใกล้ชิดกับประชาชนให้มากที่สุด เป็นศูนย์กลางบูรณาการมาตรการทุกด้านให้เข้าถึงประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน สถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เกิดผลดีที่สุด ที่ผ่านมามีประเทศไทยสามารถควบคุมการผลิตสารเสพติดได้ อย่างไรก็ตามสารเสพติดก็ยังเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศ ทั้งนี้เพราะภูมิภาคสามเหลี่ยมทองคำยังคงเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดส่งผลกระทบต่อให้มีการลักลอบลำเลียงสารเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย โดยยาบ้าและไอซ์เป็นตัวยาสำคัญ กลุ่มเป้าหมายได้แก่ เด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 15-29 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเสพและใช้มากที่สุด ประมาณร้อยละ 60 ของผู้เสพติด (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทรวงมหาดไทย 2560: 1) จากข้อมูลการรายงานสถานการณ์ พบว่า รัฐบาลได้ดำเนินงานตามแผนป้องกันและปราบปรามสารเสพติดอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2557 เป็นต้นมา สามารถสกัดกั้นและลดปริมาณการนำเข้าสารเสพติดจากแหล่งผลิตในภูมิภาคและปราบปรามจับกุมขบวนการผลิตและการค้ายาเสพติดได้เป็นจำนวนมาก ผลการประเมินหมู่บ้าน/ชุมชน กระทรวงมหาดไทย ปี 2558 จำนวน 81,905 แห่งทั่วประเทศ ตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหาสารเสพติด แบ่งเป็น ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย พบว่า มีปัญหาในระดับมาก 7,743 แห่ง ร้อยละ 9.45 ระดับปานกลาง 6,383 แห่ง ร้อยละ 7.79 ระดับน้อย 67,779 แห่ง ร้อยละ 82.75 ส่วนผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนของสำนักงานสถิติแห่งชาติระหว่างวันที่ 2-10 พฤศจิกายน 2558 พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล แต่ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนยังคงได้รับความเดือดร้อนจากปัญหายาเสพติดและต้องการให้รัฐบาลดำเนินการอย่างเร่งด่วน (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทรวงมหาดไทย 2560: 1) สำหรับข้อมูลด้านการบำบัดรักษา พบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาทุกระบบ รวม 177,731 คน ซึ่งผู้เข้ารับการบำบัดรักษามีแนวโน้มลดลง ส่วนใหญ่ยังคงเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน อายุ 15-24 ปี โดยมีสัดส่วนที่ลดลงอยู่ที่ร้อยละ 41.5 ซึ่งเดิมร้อยละ 42.3 (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทรวงมหาดไทย 2560: 44)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ตั้งอยู่ในจังหวัดน่าน 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองน่าน อำเภอเวียงสา อำเภอนาหมื่น อำเภอนาน้อย อำเภอภูเพียง อำเภอบ้านหลวง อำเภอสันติสุข และอำเภอแม่จริม มีพื้นที่บางส่วนติดกับชายแดนประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และบางส่วนมีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้ค้ายาเสพติดใช้เป็นเส้นทางในการลำเลียงยาเสพติด จากประเทศเพื่อนบ้านผ่านมายังอำเภอต่าง ๆ เพื่อไปมุ่งสู่กรุงเทพฯ จึงเป็นจังหวัดที่อยู่ใน

กลุ่มเสี่ยงที่ต้องเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จากข้อมูลวันที่ 10 มิถุนายน 2560 พบว่า จำนวนนักเรียนในสังกัด จำนวน 17,844 คน แบ่งเป็นระดับก่อนประถมศึกษา 3,324 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 12,989 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1,531 คน โดยมีจำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีนักเรียนเรียนอยู่จริงจำนวน 185 แห่ง ในจำนวนดังกล่าวเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 52 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 2560: 41-44) มีอายุระหว่าง 13-15 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องมีการเฝ้าระวังและป้องกันมิให้เด็กนักเรียนให้ไปยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติดในทุกรูปแบบ โดยดำเนินการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ ตามแนวคิดและหลักการ “ 4 ประสาน 2 ค้ำ ” ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียน รวมทั้ง เจ้าหน้าที่ฝ่ายตำรวจ ทหาร ผู้นำท้องถิ่น และผู้นำศาสนา ซึ่งอยู่ในบริเวณท้องถิ่นและชุมชน เพื่อให้ช่วยสถานศึกษาให้มีมาตรการป้องกันและการปราบปรามทั้งผู้จำหน่ายและผู้เสพ มาตรการความปลอดภัย เป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา นอกจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนดยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ ได้แก่ มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา มาตรการรักษา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการ และกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ คือ ต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล ต้องมีเครือข่าย และ 2 ไม่ คือ ไม่ปกปิดข้อมูลและไม่ไล่ผู้เรียนออก เป็นแนวทางในการดำเนินงาน (กระทรวงศึกษาธิการ 2559: 15)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่ดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุม กำกับ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 มีหน้าที่รับผิดชอบด้านงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามนโยบายต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

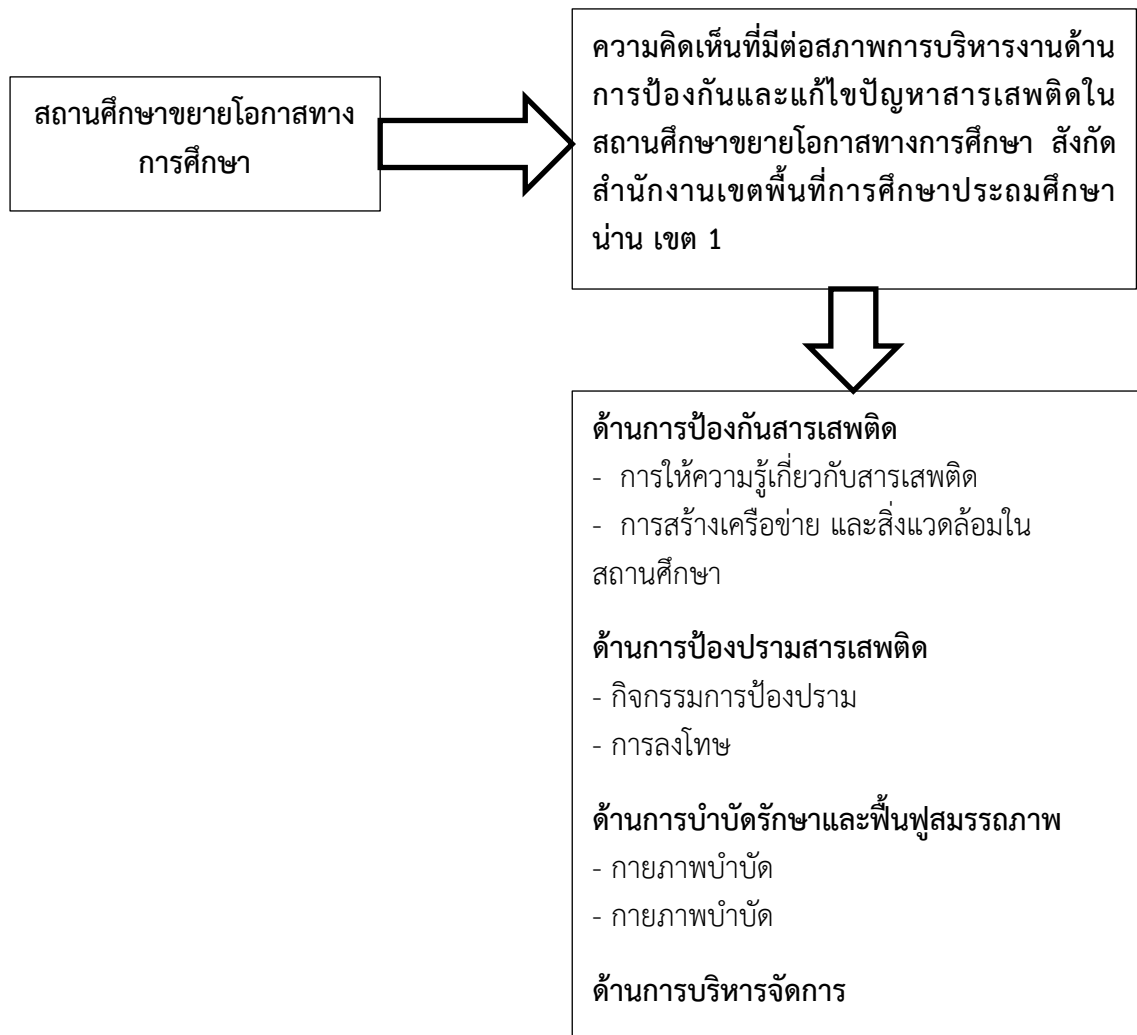
การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1

2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้กรอบแนวคิดการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการป้องกันสารเสพติด ด้านการป้องปรามสารเสพติด ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ และด้านการบริหารจัดการ ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยทำการศึกษาการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 จำนวน 52 แห่ง

ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 52 คน และครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษา จำนวน 52 คน รวมทั้งสิ้น 104 คน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันสารเสพติด ด้านการป้องปรามสารเสพติด ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ และด้านการบริหารจัดการ และความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สพป.น่าน เขต 1

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด หมายถึง การดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันสารเสพติด การป้องปรามสารเสพติด การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ และการบริหารจัดการ โดยพิจารณาจากการใช้ความคิดเห็นเป็นตัวบ่งชี้

5.2 สารเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ เมื่อทำการเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีการใด ๆ ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางลบต่อร่างกายและจิตใจของผู้เสพ

5.3 การป้องกันสารเสพติด หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันการเกิดและติดสารเสพติดของนักเรียนในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติด การสร้างเครือข่ายและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

5.4 การป้องปรามสารเสพติด หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือมาตรการที่สถานศึกษาดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติด รวมทั้งการลงโทษนักเรียนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติด

5.5 การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขสภาพร่างกายและจิตใจของนักเรียนผู้ติดสารเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้ผู้เสพเลิกเสพยาเสพติด และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติ

5.6 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการหรือรักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา

5.7 ครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษา หมายถึง ครูผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผลการวิจัยนี้ ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

6.2 เป็นแนวทางในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

6.3 คณะกรรมการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดน่านสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในจังหวัดน่าน

6.4 ผลการวิจัยนี้ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการป้องกันมลพิษ การป้องกันมลพิษ การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ และการบริหารจัดการ นำไปประยุกต์ศาสตร์การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 และได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. นโยบาย แนวคิดทิศทาง และการบริหารจัดการปัญหาสารเสพติด
2. การป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา
3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบาย แนวคิดทิศทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด

1.1 นโยบาย

หัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติและนายกรัฐมนตรีให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยดำเนินการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ผ่านกลไก “ประชารัฐ” ดำเนินการบนหลักการทำงานเชิงรุก ให้ผู้ปฏิบัติทุกระดับในสังกัดเข้าใจปัญหาที่แท้จริง และลงพื้นที่เป็นระยะเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในการดำเนินงานของรัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาและการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งต้องติดตามประเมินผลและรายงานผลความคืบหน้าในการทำงานเป็นระยะ นอกจากนี้ต้องมีการบูรณาการการทำงานทั้งในระดับหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติและนายกรัฐมนตรีให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยดำเนินการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ผ่านกลไก “ประชารัฐ” ผ่านกลไก “ประชารัฐ” ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ดำเนินการบนหลักความมีเอกภาพ จะต้องมีการดำเนินการและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การประสานงานเพื่อหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ให้มีความชัดเจนเพื่อให้การดำเนินการสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันและการบังคับใช้กฎหมายต้องมีการบูรณาการ มิใช่ต่างคนต่างถือกฎหมายของตนเองเป็นหลัก (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทรวงมหาดไทย 2560: 2)

นอกจากนั้น คณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการประชุมเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558 ลงมติรับทราบและเห็นชอบทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอ โดยพิจารณาปรับปรุงรูปแบบและแนวทางการจัดทำแผน ระบุกลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมโดยเฉพาะกลไกทางกฎหมาย และ “กลไกประชารัฐ” ที่จะช่วยสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ ให้ สศช. เสนอกลไกดังกล่าวให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) พิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้ประชุมเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2559 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนนโยบายการปราบปรามยาเสพติด เพื่อให้การแก้ไขปัญหาสารเสพติดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จะต้องดำเนินการสร้างความเข้าใจถึงเครือข่ายระดับชุมชนให้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น โดยของความร่วมมือกับฝ่ายความมั่นคง กระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทย คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบให้รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ร่วมกับหน่วยงานฝ่ายความมั่นคงบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามยา

เสพติดโดยให้มีการสร้างการรับรู้และดำเนินกิจกรรมที่มีความเชื่อมโยง ด้านด้านการป้องกัน ปราบปรามยาเสพติด และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด นอกจากนี้ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) กำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2559 ประกอบด้วย 4 แผน ได้แก่ แผนการป้องกันยาเสพติด 2) แผนการบำบัดรักษายาเสพติด 3) แผนการปราบปรามยาเสพติด และ 4) แผนการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ โดยแผนงานการป้องกันและสร้างการมีส่วนร่วมกลุ่มประชาชนทั่วไป เป็นส่วนหนึ่งในแผนการป้องกันยาเสพติด กำหนดเป้าหมายสร้างกระบวนการและพัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชน 81,905 แห่ง (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงมหาดไทย 2560: 2)

1.2 แนวคิดทิศทาง

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมีกรอบทิศทางตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2560 ดังนี้

1.2.1 จุดมุ่งหมาย เพื่อลดปริมาณผู้เข้าสู่การกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและนำคนออกจากวงจรกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้เห็นอย่างชัดเจน จนไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมและประชาชน

1.2.2 กรอบทิศทาง ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558-2562 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2558 ดังนี้ 1) ให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558-2562 เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ ประสานการปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากร และติดตามประเมินผลของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดประจำปีให้สอดคล้องรองรับแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558-2562 ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558 เป็นต้นไป 3) ให้กระทรวงยุติธรรมบูรณาการการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558-2562 ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้จัดทำตารางแสดงแผนการดำเนินการในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานเสนอนายกรัฐมนตรีทราบต่อไป ด้วย และ 4) มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับดูแลให้กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานด้านความมั่นคงต่าง ๆ ให้ความสำคัญในเรื่องการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพิเศษด้วย นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2558 เห็นชอบแผนประสานสอดคล้อง

1.2.3 เป้าหมาย รัฐบาลได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ 1) เป้าหมายผลลัพธ์ภาพรวม ได้แก่ การลดปัญหายาเสพติด สังคมปลอดภัยจากยาเสพติด พลังประชารัฐร่วมใจป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด 2) เป้าหมายการพัฒนามาตรการ 3 มาตรการ ได้แก่ ก) พัฒนามาตรการปราบปรามยาเสพติดให้มีขีดความสามารถควบคุมการผลิตในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ การจำแนกผู้ค้ายาเสพติดออกจากผู้เสพและดำเนินการสืบสวนปราบปรามดำเนินคดีกับผู้ผลิต ผู้ค้า และตัวการรายสำคัญ ข) พัฒนามาตรการบำบัดรักษา ให้มีคุณภาพมาตรฐานผู้เสพ/ผู้ติด สามารถเข้าถึงและเข้ารับบริการบริการได้ง่าย และพัฒนาระบบข้อมูลผู้เสพ ผู้ติด โดยถ่ายโอนภารกิจการบำบัดรักษาทุกระบบให้กระทรวงสาธารณสุขเข้าดูแลรับผิดชอบกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง ค) พัฒนามาตรการป้องกัน การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันเชิงรุก กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มผู้ใช้แรงงานและกลุ่มประชาชนทั่วไป 3) เป้าหมาย

การบูรณาการเชิงพื้นที่ ดำเนินการโดยการสร้างหมู่บ้านชุมชนมั่นคงปลอดภัยยาเสพติด 81,905 หมู่บ้าน/ชุมชน และขยายหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินโดยมีจำนวนและการกระจายที่เหมาะสม เพื่อสร้างความยั่งยืน การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน บนพื้นฐานการดำเนินการอย่างมีคุณภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.3 การบริหารจัดการปัญหาสารเสพติด

แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558-2562 ประกอบด้วย 4 แผน คือ แผนปราบปรามยาเสพติด แผนป้องกันยาเสพติด แผนบำบัดรักษายาเสพติด และแผนบริหารจัดการอย่างบูรณาการ ซึ่งการดำเนินการต้องเป็นการประสานสอดคล้องกับทุกระดับ ตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด ภาค และส่วนกลาง โดยมีกรอบกิจกรรมหลักในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.3.1 แผนปราบปรามยาเสพติด มีเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ค้ายาเสพติด และเครือข่ายทั้งในและนอกประเทศถูกจับกุมและดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนเสริมสร้างพัฒนาและยกระดับความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดระหว่างประเทศ ประกอบด้วย แผนงานสกัดกั้นยาเสพติด แผนงานปราบปรามยาเสพติด แผนงานควบคุมพืชเสพติด และแผนงานความร่วมมือระหว่างประเทศ

1.3.2 มีแผนบำบัดรักษายาเสพติด มีเป้าหมาย ได้แก่ นำผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาทุกระบบ จำนวน 220,000 คน ติดตามดูแลช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษาอย่างน้อยร้อยละ 70 ของผู้ผ่านการบำบัดรักษา ประกอบด้วย แผนงานบริหารจัดการระบบการบำบัดรักษา แผนงานบำบัดรักษาระบบสมัครใจ แผนงานบำบัดรักษาระบบบังคับบำบัด แผนงานบำบัดรักษาระบบในระบอบต้องโทษ แผนงานบำบัดรักษาทางเลือก แผนงานการติดตามดูแลผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูยาเสพติด และแผนงานช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษายาเสพติด

1.3.3 แผนป้องกันยาเสพติด มีเป้าหมาย ได้แก่ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดให้กับเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา กลุ่มผู้ใช้แรงงานและประชาชนทั่วไป ประกอบด้วย แผนงานการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในเด็กปฐมวัย แผนงานสร้างภูมิคุ้มกันในสถานศึกษา แผนการสร้างภูมิคุ้มกันเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษา แผนงานสร้างภูมิคุ้มกันในสถานประกอบการ แผนงานป้องกันและสร้างการมีส่วนร่วมประชาชนทั่วไป แผนงานจัดระเบียบสังคม

1.3.4 แผนบริหารจัดการอย่างบูรณาการ มีเป้าหมาย ได้แก่ กลไกระดับนโยบาย และกลไกภายใต้ ศอ.ปส. มีระบบการบริหารจัดการ อำนวยความสะดวกป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีเอกภาพ สามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย แผนงานบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

2. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

2.1 การป้องกันสารเสพติด รัฐบาลได้กำหนดงานด้านการป้องกันการสารเสพติดไว้ในแผนงานสร้างภูมิคุ้มกันในสถานศึกษา โดยมีเป้าหมายหลักที่สถานศึกษาประถมศึกษา 31,335 แห่ง สถานศึกษามัธยมศึกษา 11,287 แห่ง วิทยาลัยอาชีวศึกษา 956 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษา 156 แห่ง โดยมีแนวทางในการดำเนินงาน แต่ละกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

2.1.1 กลุ่มประถมศึกษา ได้แก่ 1) พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรในโรงเรียน เพื่อสร้างพัฒนาทักษะชีวิตในการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในระดับประถมศึกษา 2) สร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียนผ่านการเรียนการสอนจากครูและวิทยากรในการสร้างความรู้และเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด 3) สร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ โดยใช้กิจกรรมทางศาสนา ควบคู่กับกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม

2.1.2 กลุ่มมัธยมศึกษา ได้แก่ 1) สร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา เสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง 2) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษากำหนดบทบาทและสร้างเครือข่ายกลุ่มแกนนำ/องค์กรวิชาชีพอย่างต่อเนื่องจริงจัง 3) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาดูแลช่วยเหลือกลุ่มเสี่ยง/เสพด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในรูปแบบที่เหมาะสม 4) ส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการ TO BE NUMBER ONE 5) ดำเนินการจัดระเบียบรอบสถานศึกษา โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1.3 กลุ่มอาชีวศึกษา ได้แก่ 1) สร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ โดยใช้กิจกรรมทางศาสนา ได้แก่ ค่ายศาสนธรรม ทั้งศาสนาพุทธและศาสนาอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย 2) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษากำหนดบทบาทและสร้างเครือข่ายกลุ่มแกนนำ/อาจารย์แกนนำ นักศึกษาแกนนำ อย่างต่อเนื่องและจริงจัง 3) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาดูแลช่วยเหลือกลุ่มเสี่ยง/เสพ ด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในรูปแบบที่เหมาะสม 4) ส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการ TO BE NUMBER ONE 5) ดำเนินการจัดระเบียบรอบสถานศึกษา โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1.4 กลุ่มอุดมศึกษา ได้แก่ 1) พัฒนาเครือข่ายกลุ่ม/สโมสรนิสิตนักศึกษา ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสังคม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติดของเครือข่ายอุดมศึกษา 2) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ เพื่อมีให้มีผู้เสพและผู้ค้ายาเสพติด 3) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษากำหนดบทบาทและสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไก/เครือข่ายแกนนำเยาวชนให้มีความต่อเนื่องจริงจัง 4) ส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการ TO BE NUMBER ONE 5) ดำเนินการจัดระเบียบรอบสถานศึกษา โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 การป้องปรามสารเสพติด มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ (สำนักงาน ป.ป.ส. 2560: 51-60)

2.2.1 บูรณาการหน่วยงานร่วมสกัดกั้นยาเสพติดพื้นที่ชายแดนและตอนในเพื่อควบคุมการลักลอบลำเลียง และนำเข้ายาเสพติดทางชายแดนจนถึงเส้นทางคมนาคมและระบบขนส่งที่เข้าสู่พื้นที่ตอนใน โดย ก) สกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติด โดยกองกำลังป้องกันชายแดนทั้งทางบก ทางน้ำ ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่ง เพื่อสกัดกั้นการนำเข้า-ส่งออกยาเสพติด เคมีภัณฑ์ สารตั้งต้น และอุปกรณ์การผลิตยาเสพติด นอกจากนี้ยังตั้งชุดปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดเพื่อลาดตระเวนตามชายแดนเพื่อที่นำเข้า-ส่งออก รวมทั้งจัดตั้งชุดปฏิบัติการข่าวเพื่อสืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับการค้ายาเสพติดและติดตามการเคลื่อนไหวของนักค้ายาเสพติดตามแนวชายแดน ข) สกัดกั้นยาเสพติดตามเส้นทางคมนาคมที่เป็นเส้นทางผ่านของการลำเลียงยาเสพติด โดยบูรณาการการตั้งด่านถาวร จุดผ่านแดนถาวร จุดผ่อนปรน จุดตรวจจุดสกัดที่อยู่ในเส้นทางคมนาคมสายหลักและสายรอง รวมทั้งการดำเนินการตั้งจุดตรวจโดยปรับเปลี่ยนช่วงเวลาตามสถานการณ์และข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม ค) ตรวจสอบการนำเข้ายาเสพติดแฝงกับระบบขนส่งทุกประเภท โดยพัฒนามาตรการสกัดกั้นยาเสพติดตามสถานีขนส่งรถโดยสารประจำทาง มีการจัดทำแผนตรวจค้นระบบขนส่งพัสดุภัณฑ์โดยบริษัท ไปรษณีย์ไทยจำกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประสานงานเพื่อสุ่มตรวจยาเสพติด จัดทำแผนตรวจค้นรถไฟ

โดยกองบังคับการตำรวจรถไฟและการรถไฟแห่งประเทศไทยเพื่อตรวจค้นเส้นทางสายหลักและประสานงานเพื่อคุ้มครองยาเสพติดร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังได้นำเทคโนโลยีเครื่อง X-Ray ตรวจสอบสิ่งของและสัมภาระมาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบสิ่งของและสัมภาระต้องสงสัยเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้โดยสารสถานีขนส่งรถโดยสารประจำทางผู้โดยสาร สถานีรถไฟสายหลัก รวมถึงตรวจสอบการขนส่งพัสดุภัณฑ์ในแต่ละที่ทำการรับ-ส่ง) สกัดกั้นยาเสพติด ณ ด่านศุลกากร ท่าอากาศยานนานาชาติ และท่าเรือระหว่างประเทศ โดย เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจค้นการลักลอบนำเข้าและส่งออกยาเสพติด เคมีภัณฑ์ สารตั้งต้น ณ ด่านศุลกากร ท่าอากาศยานนานาชาติ และท่าเทียบเรือระหว่างประเทศ ประสานงานด้านการข่าวระหว่างประเทศ และจัดทำระบบข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบนำเข้าและส่งออกยาเสพติดระหว่างประเทศ จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อช่วยในการตรวจค้นยาเสพติด ฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการซุกซ่อนยาเสพติดและตัวยาเสพติดชนิดต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง สกัดกั้นยาเสพติดตามท่าอากาศยานนานาชาติ ภายใต้โครงการ ASEAN Airport Interdiction Task Force (AAITF) เพื่อมุ่งหมายให้มีความร่วมมือด้านการปราบปรามยาเสพติดระหว่างท่าอากาศยานนานาชาติในกลุ่มประเทศอาเซียน จ) เสริมสร้างศักยภาพในการสกัดกั้นยาเสพติดโดย เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการสกัดกั้นยาเสพติดชายแดนภาคเหนือ (ศอ.ปส.ชน.) ศูนย์อำนวยการสกัดกั้นยาเสพติดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศอ.ปส.ชอน.) โดยสนับสนุนเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น เครื่องมือเฝ้าตรวจแนวชายแดน กล้อง CCTV รวมทั้งบูรณาการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่อง CCTV บูรณาการการใช้เทคโนโลยี เพื่อการสืบสวนขยายผลในจุดตรวจ/จุดสกัด ที่มุ่งเน้นพิเศษ พัฒนาประสิทธิภาพจุดตรวจจุดสกัดบริเวณพื้นที่ตอนใน โดยสนับสนุนข้อมูลทางการข่าว อุปกรณ์เทคโนโลยีประจำด่านตรวจและพัฒนาทักษะบุคลากร พัฒนาระบบการควบคุมสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดผ่านระบบการคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ (Border Logistics) โดยเฉพาะการสกัดกั้นยาเสพติดที่ข้ามแดนมากับบุคคลและยานพาหนะ ฉ) ขับเคลื่อนกลไกคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการศูนย์อำนวยการสกัดกั้นยาเสพติดอย่างบูรณาการทั้งในระดับส่วนกลางและระดับภาค

2.2.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวชายแดน เพื่อเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่ 1,200 หมู่บ้าน/ชุมชน ใน 86 อำเภอ 28 จังหวัด โดยรณรงค์ปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์ จัดตั้งชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชนเพื่อปฏิบัติงานมวลชนชายแดน ปรับทัศนคติและพฤติกรรมของผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ และรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองที่ดีและมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสร้างกระแสต่อต้านยาเสพติดให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน

2.3 การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ แนวทางการดำเนินงานตามแผนบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ดังนี้ (สำนักงาน ป.ป.ส. 2560: 59-60)

2.3.1 กำหนดระบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดที่มีมาตรฐาน กำหนดแนวทางการดำเนินงานต่อผู้เสพภายใต้หลักฐานเชิงประจักษ์

2.3.2 ทำความเข้าใจต่อสาธารณชนถึงนโยบายในการให้โอกาสแก่ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด รวมถึงปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการดำเนินงานภายใต้แนวคิด "ผู้เสพ คือ ผู้ป่วย"

2.3.3 ปรับกลไกการบำบัดรักษาผู้เสพผู้ติดยาเสพติดทุกระบบให้อยู่ภายใต้การกำกับของกระทรวงสาธารณสุข โดยกระทรวงสาธารณสุขจะเข้ามากำหนดมาตรฐานการบำบัด การคัดกรอง และส่งต่อเข้าสู่กระบวนการการบำบัดที่เหมาะสม ตลอดจนการติดตาม ดูแล ช่วยเหลือเพื่อป้องกันการกลับไปเสพติดซ้ำ รวมถึงดำเนินการหรือกำกับกำกับการบำบัดฟื้นฟูในทุกระบบให้เป็นไปตามมาตรฐาน

2.3.4 พัฒนาบุคลากรของสถานบำบัดรักษา/สถานฟื้นฟู ทั้งที่ดำเนินการโดยกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานภาคี ให้มีความสามารถในการให้บริการด้านการบำบัดรักษาฟื้นฟู รวมถึง ติดตามดูแลผู้ผ่านการบำบัดได้อย่างมีคุณภาพตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

2.3.5 การเตรียมความพร้อมของศูนย์เพื่อการคัดกรอง ศูนย์เพื่อประสานการดูแลผู้ผ่านการบำบัดในระดับต่าง ๆ สร้างและพัฒนากลไกในระดับอำเภอและจังหวัด ตลอดจนจัดเจ้าหน้าที่และบุคลากรของกระทรวงสาธารณสุขทำหน้าที่ในการประเมินและคัดกรองผู้เสพยาเสพติดในศูนย์เพื่อการคัดกรอง ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู

2.3.6 ศป.ปส.อ. เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา ควบคู่ไปกับการจัดตั้งศูนย์คัดกรองผู้ติดยาเสพติดของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อรองรับกลุ่มผู้เสพยาหรือผู้ครอบครองเพื่อเสพยาขายย่อย ให้เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและดูแลฟื้นฟูอย่างมีมาตรฐานและมีคุณภาพ โดยจะมีกลไกการกลั่นกรองและการคัดกรองกลุ่มผู้ใช้ ผู้เสพยาและผู้ค้า ซึ่งประกอบด้วย ตำรวจ สสอ. ปกครอง รพ.สต. เข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการในการคัดแยกและแบ่งมอบบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน ได้แก่ การค้นหา ชักชวน จับกุมผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษา การตรวจสอบประวัติผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติด เป็นบทบาทของฝ่ายปกครอง ตำรวจ การบำบัดรักษาเป็นบทบาทของสาธารณสุข การติดตามช่วยเหลือหลังผ่านการบำบัดรักษาเป็นบทบาทของฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมารับไปดำเนินการต่อ

2.3.7 ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดรักษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการแก้ไขปัญหาผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติด ตลอดจนการสร้างมาตรการทางเลือกอื่นเพื่อจูงใจให้ผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาแบบสมัครใจมากขึ้น

2.3.8 ประเมินมาตรฐานการบำบัดรักษาในแต่ละระบบ โดยกระทรวงสาธารณสุขเป็นเจ้าภาพหลักในการกำหนดมาตรฐานและการประเมิน เพื่อให้สถานพยาบาล/ศูนย์ที่ให้การบำบัดฟื้นฟู มีการพัฒนาด้านคุณภาพให้สามารถบำบัดรักษาผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.9 พัฒนาระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาผู้เสพยา/ผู้ติดยาให้เป็นเอกภาพ และสามารถบูรณาการข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สามารถใช้ประโยชน์สำหรับการบำบัดรักษาและการบริหารจัดการ ทั้งในระดับนโยบายและระดับพื้นที่

2.4 โครงการ/กิจกรรมภายใต้แผนงาน ได้แก่ 1) โครงการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดโดยการสอนทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติดในชั้นเรียน 2) โครงการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด โดยใช้หลักธรรมทางศาสนา 3) โครงการส่งเสริมกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพยาเสพติดในสถานศึกษา 4) โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 5) โครงการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพเครือข่ายเยาวชน 6) โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดรอบสถานศึกษา 7) โครงการลูกเสือต้านยาเสพติด 8) โครงการ 1 ตำรวจ 1 โรงเรียน 9) โครงการครู D.A.R.E. 10) โครงการ TO BE NUMBER ONE 11) โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน และ 12) โครงการจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษา

2.5 ยุทธศาสตร์การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข (กระทรวงศึกษาธิการ 2559: 25) ดังนี้

เพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558-2562 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายได้ดำเนินการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข มีกระบวนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ ได้แก่ 1) มาตรการด้านป้องกันสถานศึกษามีการ

ดำเนินงานกิจกรรมห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาว มีการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้การ สร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และดำเนินงานกิจกรรมห้องเรียน/แผนกสีขาว เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกไม่ให้นักเรียน นักศึกษาไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด 2) มาตรการค้นหา สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล มีการสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเสพ/กลุ่มติด มีการคัดกรองจำแนกกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ออกเป็น 5 กลุ่มคือ กลุ่มปลอดภัย กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด กลุ่มค้า และรายงานการตรวจสภาพการใช้สารเสพติด/ยาเสพติดให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบทุกภาค การศึกษา 3) มาตรการด้านรักษา จัดตั้งคลินิกเสมารักษ์ โดยสถานศึกษามีนโยบายในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน นักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่เป็นกลุ่มเสพ กลุ่มติดเข้าสู่การบำบัดรักษาและส่งต่อหน่วยงาน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือให้เรียนได้ตามปกติ 4) มาตรการด้านเฝ้าระวัง สถานศึกษาจัดให้มีผู้ดูแลเสมารักษ์ในสถานศึกษา เพื่อรับเรื่องร้องเรียนปัญหา ยาเสพติด และอบายมุข รวมทั้งมีเครือข่ายจากทุกภาคส่วนในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติดและอบายมุข ดำเนินการจัดกิจกรรมอบรม/ชุมชน เสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด 5) มาตรการด้านบริหารจัดการ สถานศึกษามี การแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย ยาเสพติดและอบายมุข คณะกรรมการ ปฏิบัติการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย ยาเสพติดและอบายมุข และคณะทำงานห้องเรียนสีขาว/แผนก สีขาว เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์จัดทำแผนปฏิบัติการ อำนวยการ กำกับ ติดตาม ประเมินผล สรุป รายงานต้นสังกัด และการประสานงานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นภดล กรรณิกาและคณะ (2552) ศึกษาเรื่องการประเมินการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ในโครงการรื้อครอบครัวรื้อชุมชนและรื้อสังคมโดยสำรวจระหว่างเดือนเมษายนถึงกันยายน 2552 พบว่า ผล การดำเนินงานของรื้อครอบครัว ร้อยละ 42.8 ประชาชนเห็นว่า การดำเนินงานโดยภาพรวมมีลักษณะที่ดี เหมือนเดิมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ปัญหาที่พบ คือ การที่พ่อแม่ผู้ปกครองในหมู่บ้าน ชุมชนขาดความ กระตือรือร้นที่จะให้ความร่วมมือและไม่เอาใจใส่ในพฤติกรรมของบุตรหลานเท่าที่ควรผลการดำเนินงานใน โครงการรื้อชุมชน พบว่า ร้อยละ 54.0 ประชาชนเห็นว่า การดำเนินงาน โดยภาพรวมมีลักษณะที่ดีเหมือนเดิม เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และผลการดำเนินโครงการรื้อสังคม พบว่า ร้อยละ 77.9 มาตรการลดปัจจัยเสี่ยง ในพื้นที่ยังทำได้ไม่เต็มที่ ในสายตาประชาชนโดยส่วนใหญ่ระบุว่า ในพื้นที่ชุมชนที่พิกาศัยของตนมีปัจจัยเสี่ยง ในภาพรวมในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในโครงการรื้อครอบครัวชุมชนและสังคมวิเคราะห์ได้ว่ากำหนด ยุทธศาสตร์ในการแก้ไขถูกกำหนดขึ้น โดยมีได้พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติการมีเป้าหมายหรือ ความคาดหวังต่อผลสำเร็จไม่ สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดการกำหนดยุทธศาสตร์เดียวครอบคลุม ทั้งประเทศโดย มองข้ามความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมและโดยเฉพาะโครงสร้างของปัญหา ยาเสพติดที่ แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่หน่วยงานของรัฐยังคงเป็นความหวังเดียวในการแก้ไขปัญหโดยประชาชน ส่วนใหญ่ ยังไม่ตระหนักในการมีส่วนร่วมส่งผลให้การเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐไม่ต่อเนื่องและยังยืนการดำเนินงานจึง ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

พรภัค พานพิศ (2552: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การป้องกัน ปัญหา ยาเสพติดของนักเรียนนอกระบบของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอพระ ประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัย พบว่า 1) นักศึกษาการศึกษานอกระบบของศูนย์การศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพระประแดง มีพฤติกรรม การป้องกันยาเสพติดอยู่ในระดับดี 2)

นักศึกษาที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่ได้รับต่อเดือน ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา การอาศัยอยู่กับบิดา มารดา สถานภาพ ครอบครัว และความสัมพันธ์กับครอบครัวที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดไม่แตกต่างกัน 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักศึกษาการศึกษานอกระบบ คือ ความสัมพันธ์ในครอบครัวและเจตคติที่มีต่อยาเสพติดตามลำดับที่ระดับ 0.05

อุทัย เอี่ยมศรี (2552) ศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของพนักงานภาครัฐและประชาชนในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดของรัฐบาล" กรณีศึกษา "อำเภอรินชาราบ จังหวัดอุบลราชธานี" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของพนักงานภาครัฐและประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติด เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดกับการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติด การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากพนักงานภาครัฐและประชาชนในพื้นที่อำเภอรินชาราบ จังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้งสิ้น 206 คน ใช้ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป คำนวณหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Anova (F-test) ทดสอบสมมติฐานโดยกำหนดระดับนัยสำคัญทาง สถิติที่ 0.05 ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 70.4) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี (ร้อยละ 30.6) ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมากที่สุด (ร้อยละ 49.0) และส่วนใหญ่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 42.7) 2) ระดับการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดของพนักงานภาครัฐและประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง 3) ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดของรัฐบาลแต่ละกลุ่มมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.002 โดยเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดมากที่สุด (Mean=3.30) 4) ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดของรัฐบาล แต่ละกลุ่มมีความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 โดยเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดมากที่สุด (Mean=2.41) 5) จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติด พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.03 และพบว่าเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดมากที่สุด (Mean=3.30) และ 6) จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในการความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติด พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และพบว่าเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดมากที่สุด (Mean=2.41)

นพรัตน์ โคยามา (2553) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดกรณีศึกษา: ชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ พบว่า ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศของคณะกรรมการชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้โทษ อายุของคณะกรรมการชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้โทษ ระดับการศึกษาของคณะกรรมการชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้โทษ อาชีพของคณะกรรมการชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้โทษ

รายได้ของคณะกรรมการชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้โทษ และลักษณะภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้โทษ

รอชิตะห์ มะสะแม (2553) ได้ศึกษา เรื่อง การใช้ยาเสพติดของผู้ติดยาเสพติดของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดจังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงประเภทของยาเสพติดที่ผู้ติดยาเสพติดนิยมใช้กันเข้ารับการรักษาในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดจังหวัดปัตตานี และศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ยาเสพติดของผู้ติดยาเสพติดของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดจังหวัดปัตตานี ประชากร ได้แก่ ผู้ติดยาเสพติดที่นอนพักรักษา ณ ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดจังหวัดปัตตานี 91 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า ประเภทของสารเสพติดที่ผู้ติดยาเสพติดนิยมใช้มากที่สุด ได้แก่ ยาบ้า (แอมเฟตามีน) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ช่วงอายุ 19-24 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และมีอาชีพรับจ้าง ประชากรส่วนใหญ่มีฐานะทางครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยด้านครอบครัวที่ส่งผลการใช้ยาเสพติดของผู้ติดยาเสพติด ได้แก่ บุคคลในครอบครัวใช้สารเสพติด พ่อแม่ทะเลาะกันบ่อย ลงโทษรุนแรง ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการใช้ยาเสพติดอยู่ในระดับสูง และรองลงมาตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านสังคม(ด้านลักษณะการคบเพื่อน) ที่ส่งผลการใช้ยาเสพติดของผู้ติดยาเสพติด ได้แก่ ชอบสังสรรค์และเที่ยวเตร่ คบเพื่อนที่ใช้ยา เพื่อนชักชวนให้เสพ เพื่อความสนุกและกล้าแสดงออก และปัจจัยด้านสังคม (ด้านสภาพแวดล้อมในชุมชน) ที่ส่งผลการใช้ยาเสพติดของผู้ติดยาเสพติด ได้แก่ หาซื้อยาได้ง่าย มีสถานที่เสพยา มีการเสพยาในชุมชน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการใช้ยาเสพติดอยู่ในระดับสูง และรองลงมาตามลำดับ

สมบัติ เสียมทอง (2553) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อำเภอโกสัมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอโกสัมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด การฝึกอบรมด้านยาเสพติด นโยบายปราบปรามยาเสพติด ความคิดเห็นเกี่ยวกับยาเสพติด ความตระหนักต่อปัญหายาเสพติด ความศรัทธาต่อผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สกลิต สังข์ประไพ (2553) ศึกษาเรื่อง บทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ในเขตอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของ ผู้ประกอบการและปัจจัย ทางธุรกิจของสถานประกอบการ 2) ศึกษาบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ และ 3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการและปัจจัยทางธุรกิจของสถานประกอบการ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการหรือตัวแทนสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ จำนวน 220 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทีและเอฟ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 36-50 ปี มีตำแหน่งเป็น ผู้จัดการ/เจ้าหน้าที่ที่ที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ มีระยะเวลาทำงาน 6-10 ปี สถานประกอบการมีอายุ 6-10 ปี ผู้พักอาศัยส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัท และเป็นสถาน

ประกอบการประเภหอพัก ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเรื่อง การแจ้งเบาะแส การให้ข้อมูลข่าวสารและการรับทราบข่าวสารในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของภาครัฐ ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาทำงาน มีความคิดเห็นต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการโดยรวมแตกต่างกัน สถานประกอบการที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์เกี่ยวกับการขออนุญาตตามพระราชบัญญัติหอพักและอาคารชุดแตกต่างกัน

ชยพัทธ์ วงศ์ธนวีร์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษา สถานีตำรวจนครบาลคลองตันมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ประชาชนส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุ 25-34 ปี สมรสแล้ว มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไปและอาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 20 ปี 2) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม พบว่า อายุและสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน

เจริญ แฉกพิมาย และคณะ (2555) ได้ศึกษา เรื่อง พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดและพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และปริญญา จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด โดยได้รับความรู้จากสื่อ 3 ลำดับที่มากที่สุด คือ สื่อวิทยุ/โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และหนังสือพิมพ์และรู้จักยาเสพติดมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ยาบ้า (แอมเฟตามีน) กัญชาและใบกระท่อม โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนมากไม่แน่ใจว่าชุมชนที่พักอาศัยอยู่มีการระบาดของยาเสพติด แต่มีความเห็นว่ายาเสพติดที่ระบาดในชุมชนที่พักอาศัยมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ยาบ้า (แอมเฟตามีน) กัญชาและใบกระท่อม ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากไม่เคยถูกชักชวนให้ลองยาเสพติด และไม่ทราบว่าเพื่อนบางคนติดยาเสพติด โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งที่รู้ว่า เพื่อนบางคนเสพยาเสพติดและทราบว่าการสูดดมเป็นวิธีการเสพยาที่เพื่อนใช้กันมากที่สุด และมีสาเหตุของการเสพยาเสพติดมากที่สุด คือ อายากลอง และมีความเห็นว่ายาเสพติดจะช่วยในเรื่องประสิทธิภาพในการเรียนหนังสือ เป็นเรื่องที่ไม่จริง โดยมีความเห็นว่ายาเสพติดมีผลกระทบต่อตนเองมากที่สุด และในชุมชนที่พักอาศัยอยู่มีหน่วยงานราชการเข้าไปให้ความรู้และเข้าไปตรวจจับเรื่องยาเสพติด 2) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีระดับพฤติกรรมที่มีต่อการป้องกันยาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีระดับพฤติกรรมที่มีต่อยาเสพติดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักศึกษาสามารถดำรงตนเองด้วยการไม่เสพยาเสพติดถึงแม้สถานที่พักอาศัยจะมีการระบาดของยาเสพติดก็ตาม ที่เหลือมีระดับพฤติกรรมที่มีต่อยาเสพติดอยู่ในระดับมากในทุกเรื่อง โดยเรื่องที่มากที่สุด 5 ลำดับ คือ ครอบครัวยุติ ฟันน้องของนักศึกษาจะเสียใจและรับไม่ได้หากพบว่านักศึกษาเสพยาเสพติด รองลงมา คือ นักศึกษาจะปฏิเสธทันที

เสมอเมื่อเพื่อนนำยาเสพติดมาและชวนให้เสพยาเสพติด นักศึกษากลัวว่าหากเสพยาเสพติดและถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ จับได้จะทำให้เสียอนาคตทางการศึกษา นักศึกษามีการป้องกันตนเองด้วยการปฏิเสธการทดลองเสพยาเสพติดทุกชนิด และนักศึกษามีความรู้เรื่องพิษภัยของยาเสพติดเป็นอย่างดีจึงไม่เกี่ยวข้องหรือเสพยาเสพติด

กิตติธัช แสนภูวา (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยการบริหารการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติด 2) ระดับประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด และ 3) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 17 คน ครูแกนนำ 345 คน รวม 362 คน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี เครื่องมือเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.957 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการศึกษา พบว่า 1) ปัจจัยการบริหารการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด และด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ ตามลำดับ 2) ประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านนักเรียน และด้าน นักเรียนแกนนำ ตามลำดับ 3) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด (X_2) ($B = 1.087$) และด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ (X_1) ($B = 0.287$) ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด

กุสุมา สว่างพันธุ์ (2558) ได้ศึกษา เรื่อง ภูมิคุ้มกันยาเสพติดและสารเสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในเขตตำบลดอนสมบุรณ์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภูมิคุ้มกันยาเสพติดและสารเสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยทำการศึกษาในนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 -6 จำนวน 138 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนเข้าร่วมการศึกษาครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 98.60 เพศชาย ร้อยละ 56.60 เพศหญิง ร้อยละ 43.40 มีอายุระหว่าง 10-12 ปี เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 50.70 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 49.30 โรงเรียน A พบนักเรียนมี ภูมิคุ้มกันระดับต่ำมากที่สุด ร้อยละ 52.20 โรงเรียน B นักเรียนมีภูมิคุ้มกันระดับปกติและระดับต่ำเท่ากัน ร้อยละ 47.50 โรงเรียน C นักเรียนมีภูมิคุ้มกันระดับต่ำมากที่สุด ร้อยละ 74.00 โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีภูมิคุ้มกันต่ำมากที่สุด ร้อยละ 65.70 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีภูมิคุ้มกันระดับต่ำมากที่สุด ร้อยละ 59.40 สำหรับข้อเสนอแนะ นักเรียนที่มีภาวะภูมิคุ้มกันต่ำควรได้รับการเสริมภูมิคุ้มกันตามหลักสูตรการเสริมภูมิคุ้มกันยาและสารเสพติด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ควรได้รับการเสริมภูมิคุ้มกันตามหลักสูตรการเสริมภูมิคุ้มกันยาและสารเสพติด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายควบคู่กับการให้ คำปรึกษาหรือการเยี่ยมบ้าน หรือจัดกิจกรรมพิเศษ ตามความเหมาะสม

นิตยา กันล้วยพันธ์ (2558) ได้ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของนักเรียนการดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนแม่อาววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนแม่อาววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการ 1 คน ครูผู้รับผิดชอบงานด้านยาเสพติด 5 คน และนักเรียนที่เป็นอดีตคณะกรรมการสภานักเรียน 11 คน รวมทั้งสิ้น 17 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยการตรวจสอบของสมาชิกและการตรวจสอบแบบสามเส้าจากผู้ให้ข้อมูล ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนแม่อาววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมของนักเรียนแต่ละกลุ่มขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกลุ่มแกนนำและตัวแทนสภานักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมป้องกันยาเสพติดครบทุกขั้นตอน ส่วนนักเรียนทั่วไปจะมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมและประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม แต่เมื่อพิจารณาเป็นกิจกรรมแล้ว พบว่า มีเพียงกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีต้านยาเสพติดเท่านั้นที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมครบทุกขั้นตอน แต่กิจกรรมการสอนของวิทยากรเพื่อการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน วิทยากรเป็นผู้ดำเนินการในขั้นตอนศึกษาและค้นหาสาเหตุของปัญหา ตลอดจนการวางแผนการจัดกิจกรรม ทั้งนี้ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เป็นเรื่องของเวลาที่มีน้อยจึงต้องใช้เวลาพักกลางวัน เวลาพักตอนเย็นหลังเลิกเรียน หรือวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ทั้งนี้ ในอดีตประสบปัญหาการรับบทบาท หลายหน้าที่ของตัวแทนนักเรียน โรงเรียนจึงแก้ไขโดยมีเงื่อนไขของตัวแทนแต่ละกิจกรรมให้รับหน้าที่เพียงตำแหน่งเดียว

วัฒนา พุฒิชชาติ (2558) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านชายแดนไทย-ลาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านชายแดนไทย-ลาว วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและจากภาคสนามด้วยวิธีการสนทนากลุ่มเพื่อสังเคราะห์รูปแบบ โดยสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้แทนครอบครัว เยาวชนและเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี 20 หมู่บ้าน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงและดำเนินการประเมินร่างและตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ท่าน ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านชายแดนไทย-ลาวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ **1) ใช้หลักการบูรณาการ** การดำเนินงานทุกภาคส่วนและเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง **2) มุ่งเพื่อ** (1) ให้ประชาชน/ชุมชน สนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ (2) ให้ประชาชน/ชุมชน ดูแลปกป้องคนในชุมชน วางระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาที่ยั่งยืน **3) ครอบคลุมกระบวนการ** ประกอบด้วย (1) ขั้นการสร้างศรัทธาและค้นหา ผู้นำ (2) ขั้นการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลง (3) ขั้นการประสานความร่วมมือพหุภาคี (4) ขั้นการใช้บันไดการมีส่วนร่วม (5) ขั้นการเชื่อมโยงความคิด (6) ขั้นการสร้างเวทีประชาคม (7) ขั้นการสะท้อนย้อนปัญหา (8) ขั้นการเปลี่ยนภาระให้เป็นพลัง และ (9) ขั้นก้าวหน้าประชาคมมีส่วนร่วมและ **4) การประเมินรูปแบบ** ใช้การประเมินการมีส่วนร่วมของชุมชน

วิชา สมิงไพร (2558) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน ศึกษาปัญหาการดำเนินงาน และศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาคาดการณ์งานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู 313 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการ

วิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) ชั้นศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ และสถิติที่ใช้ คือ วิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาภาพรวม อยู่ในระดับมาก มาตรการป้องกันมีการดำเนินงานมากที่สุดส่วนมาตรการค้นหา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการและมาตรการรักษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย คือ มาตรการรักษา มาตรการป้องกัน มาตรการค้นหา ส่วนมาตรการเฝ้าระวังและมาตรการบริหารจัดการ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด 3) แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา ควรดำเนินงานดังนี้ คือ ศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรม ทู ปี นัมเบอร์วัน สถานศึกษาจัดตั้งสารวัตรนักเรียนปราบปรามยาเสพติด จัดระบบคัดกรองให้มีประสิทธิภาพ ส่งผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดทันที สถานศึกษาควรจัดค่ายคุณธรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จัดสายตรวจของโรงเรียนทำงานร่วมกับตำรวจ สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ครู ตำรวจ ในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดและส่งบุคลากรเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

สายสุดา สุขแสง และคณะ (2558) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสงขลา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ สพป.สงขลา เขต 1 จำนวน 80 คน สพป.สงขลา เขต 2 จำนวน 120 คน สพป.สงขลา เขต 3 จำนวน 160 คน โดยใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ แบ่งเป็นนักเรียนชาย 210 คนและนักเรียนหญิง 150 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม สถิติ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่า Correlation และสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านความรู้ ปัจจัยกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสงขลา ด้านครอบครัวและปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านความรู้อยู่ในระดับปานกลาง และนักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถทำนายพยากรณ์ได้ร้อยละ 16.10

อารี สุภาวงศ์ (2559) ได้ศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพของการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติดตามรูปแบบจิตสังคมบำบัดแบบประยุกต์ โรงพยาบาลทุ่งสง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติด และปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติด ตามรูปแบบจิตสังคมบำบัดแบบประยุกต์ โรงพยาบาลทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากร คือ ผู้ป่วยยาเสพติดที่มารับการบำบัดรักษาที่โรงพยาบาลทุ่งสง ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2556 ถึง 30 กันยายน 2557 จำนวน 279 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบเก็บรวบรวมข้อมูล และแบบรายงานการบำบัดรักษาผู้ใช้สารเสพติดของผู้ป่วยแต่ละราย ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลการใช้สารเสพติด เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 15 กุมภาพันธ์ ถึง 15 มีนาคม 2558 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลการใช้สารเสพติด ประสิทธิภาพ

การบำบัดด้วยสติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบำบัดด้วยสติ Chi-square ผลการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 20-29 ปี ($M = 28.19$) ส่วนใหญ่สถานภาพโสด สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท ข้อมูลการใช้สารเสพติดพบว่า ผู้ป่วยยาเสพติด เริ่มใช้สารเสพติดครั้งแรก อายุ 15 - 19 ปี ($M = 22.28$) ชนิดสารเสพติดครั้งแรก พบว่า ส่วนใหญ่เป็นยาบ้า สาเหตุสำคัญที่ใช้ครั้งแรกเพราะอยากลอง ด้านประสิทธิผลการบำบัด ผลการศึกษา พบว่า ผู้ป่วยยาเสพติด ร้อยละ 50.5 มีประสิทธิผลการบำบัด เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบำบัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.001$)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 52 คน และครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษา จำนวน 817 คน รวมทั้งสิ้น 869 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 52 คน และผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงเฉพาะครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษา จำนวน 52 คน รวมทั้งสิ้น 104 คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร

อำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้อำนวยการ	ครู	ผู้อำนวยการ	ครู
เมืองน่าน	14	192	14	14
แม่จริม	9	115	9	9
บ้านหลวง	1	16	1	1
น่าน้อย	7	166	7	7
เวียงสา	12	200	12	12
สันติสุข	5	79	5	5
ภูเพียง	4	49	4	4
รวม	52	817	52	52

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วย ตำแหน่ง เพศ อายุ และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ซึ่ง

เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นข้อมูลผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อสภาพการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการป้องกันสารเสพติด	จำนวน 20 ข้อ
2. ด้านการป้องปรามสารเสพติด	จำนวน 12 ข้อ
3. ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ	จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านการบริหารจัดการ	จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ตามแนวคิดและหลักการ ทั้ง 4 ด้าน ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended)

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา ตามแนวคิดและหลักการของกระทรวงศึกษาธิการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเป็นกรอบแนวคิด หลักการ กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัย และกำหนดเครื่องมือในการวิจัย

2.3 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและให้ครอบคลุมตามของเขตและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.4 นำแบบสอบถามไปนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด จำนวน 5 ท่าน (ดังปรากฏในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity)

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วคำนวณค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบัก (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .968 (ดังปรากฏในภาคผนวก ข)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้วิจัยถึงผู้เกี่ยวข้องโดยตรง เพื่อตอบแบบสอบถามแล้วส่งคืนผู้วิจัยภายใน 15 วัน โดยผู้วิจัยจัดซองปิดแสตมป์จำหน่ายซองถึงผู้วิจัย

3.2 เมื่อถึงกำหนดส่งแบบสอบถามคืน ถ้าได้รับแบบสอบถามไม่ครบตามจำนวน ผู้วิจัยจะจัดส่งแบบสอบถามไปให้อีกครั้ง หรือไปติดตามด้วยตนเอง

3.3 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด จำนวน 104 ฉบับ ได้กลับคืนมา จำนวน 80 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 76.92 ของจำนวนที่ส่งออกไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบให้คะแนนตามน้ำหนัก คะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในเรื่องนั้นมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในเรื่องนั้นในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในเรื่องนั้นในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในเรื่องนั้นในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในเรื่องนั้นในระดับน้อยที่สุด

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/PC⁺ และดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 จำแนกตามรายด้าน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของเบสท์ (Best, 1977: 174) เป็นเกณฑ์ในการประเมินและแปลผล ดังนี้

- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 ด้วยการใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแยกออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง เพศ อายุ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง โดยนำมาแจกแจงความถี่ แล้วหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ อายุ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง (N = 104)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	46	57.5
ครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษา	34	42.5
รวม	80	100
เพศ		
ชาย	62	77.5
หญิง	18	22.5
รวม	80	100
อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	4	5.0
31-40 ปี	16	20.0
41-50 ปี	18	22.5
51 ปีขึ้นไป	42	52.5
รวม	80	100
ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง		
ไม่เกิน 10 ปี	24	30.0
11-20 ปี	24	30.0
21-30 ปี	10	12.5
31 ปีขึ้นไป	22	27.5
รวม	80	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 และเป็นครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษา จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5 และเป็นเพศหญิง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 โดยส่วนมากมีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมาคืออายุ 41-50 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 ส่วนอายุ 31-40 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ส่วนใหญ่ไม่เกิน 10 ปีและอยู่ระหว่าง 11-20 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมาคือ 31 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน ดังแสดงในตารางที่ 4.2 – 4.9 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการป้องกันสารเสพติด

ด้านการป้องกันสารเสพติด		ระดับความคิดเห็น		
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1) การให้ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติด				
1	ครูผู้สอนสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดในรายวิชา	4.22	.795	มาก
2	ครูเวรประจำวันให้ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดหน้าแถวหลังเคารพธงชาติ	4.10	.805	มาก
3	ครูผู้สอนสอดแทรกหลักธรรมทางศาสนาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน	4.15	.828	มาก
4	สถานศึกษาเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติด	4.02	1.018	มาก
5	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์ให้ความรู้สารเสพติดทางเสียงตามสาย	3.80	.906	มาก
6	สถานศึกษาจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับสารเสพติด	3.40	.949	ปานกลาง
7	สถานศึกษาจัดนิทรรศการและกิจกรรม”วันต่อต้านสารเสพติด”	4.20	.960	มาก
8	สถานศึกษาจัดกิจกรรมประกวดป้ายนิเทศเกี่ยวกับสารเสพติด	3.90	1.001	มาก
9	สถานศึกษาจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาต้านสารเสพติด	4.15	.858	มาก
10	สถานศึกษาจัดอบรมนักเรียนแกนนำต้านยาเสพติด	4.08	.883	มาก
11	สถานศึกษาจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีต้านสารเสพติด	4.28	.779	มาก
รวม		4.03	.692	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีการปฏิบัติงานด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า เรื่องที่ปฏิบัติงานระดับมากได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีต้านสารเสพติด ($\bar{x} = 4.28$) รองลงมาคือ ครูผู้สอนสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดในรายวิชา ($\bar{x} = 4.22$) และสถานศึกษาจัดนิทรรศการและกิจกรรม”วันต่อต้านสารเสพติด” ($\bar{x} = 4.20$) ส่วนเรื่องที่ปฏิบัติงานระดับน้อย

ได้แก่ สถานศึกษาจัดทำแผนพื้เกี่ยวกับสารเสพติด ($\bar{x} = 3.40$) รองลงมาคือ สถานศึกษาประชาสัมพันธ์ให้ความรู้สารเสพติดทางเสียงตามสาย ($\bar{x} = 3.80$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ด้านการป้องกันสารเสพติด

ด้านการป้องกันสารเสพติด		ระดับความคิดเห็น		
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย
2) การสร้างเครือข่าย และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา				
1	สถานศึกษาส่งเสริมการดำเนินงานจัดกิจกรรมห้องเรียนสีขาว	4.00	.746	มาก
2	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายในให้ร่มรื่นและสวยงาม	4.38	.700	มาก
3	สถานศึกษาจัดทำป้าย คำกลอนถึงโทษพิษภัยของยาเสพติด	4.05	.870	มาก
4	สถานศึกษากำจัดจุดอับ จุดเสี่ยง ในบริเวณสถานที่ต่าง ๆ	4.20	.786	มาก
5	สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถและการแสดงออกของนักเรียน	4.38	.700	มาก
6	สถานศึกษาจัดกิจกรรมร่วมระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับครูอย่างสม่ำเสมอ	4.27	.675	มาก
7	สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและจัดครูไปเยี่ยมบ้าน	4.55	.549	มากที่สุด
8	สถานศึกษามีเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อสอดส่องดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.15	.695	มาก
9	สถานศึกษาประสานงานร่วมกับเครือข่ายโรงพยาบาล ตำรวจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเฝ้าระวังและป้องกันสารเสพติด	4.33	.792	มาก
รวม		4.26	.603	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 มีการปฏิบัติงานด้านการสร้างเครือข่าย และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า เรื่องที่ปฏิบัติงานระดับมากที่สุดได้แก่ สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและจัดครูไปเยี่ยมบ้าน ($\bar{x} = 4.55$) รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายในให้ร่มรื่นและสวยงามและสถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถและการแสดงออกของนักเรียน ($\bar{x} = 4.38$) ส่วนเรื่องที่ปฏิบัติงานระดับน้อยได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมการดำเนินงานจัดกิจกรรมห้องเรียนสีขาว ($\bar{x} = 4.00$) รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดทำป้าย คำกลอนถึงโทษพิษภัยของยาเสพติด ($\bar{x} = 4.05$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการป้องปรามสารเสพติด

ด้านการป้องปรามสารเสพติด		ระดับความคิดเห็น		
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1) กิจกรรมการป้องปราม				
1	สถานศึกษาจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายนักเรียนเฝ้าระวังสารเสพติด	4.00	.811	มาก
2	สถานศึกษาแต่งตั้งครูเวรประจำวันและครูที่ปรึกษาติดตามพฤติกรรมนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง	4.28	.871	มาก
3	สถานศึกษามีมาตรการที่เข้มงวดและตรวจค้นสารเสพติดแก่นักเรียน	4.15	.943	มาก
4	สถานศึกษามีการสุ่มตรวจปัสสาวะกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง	3.08	1.430	ปานกลาง
5	สถานศึกษาประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อตรวจตราบริเวณภายในสถานที่ต่าง ๆ	3.65	1.159	มาก
6	สถานศึกษาจัดให้มีตู้แดงเสมารักษ์	2.80	1.409	ปานกลาง
รวม		3.66	.777	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีการปฏิบัติงานด้านกิจกรรมการป้องปรามอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า เรื่องที่ปฏิบัติงานระดับมากได้แก่ สถานศึกษาแต่งตั้งครูเวรประจำวันและครูที่ปรึกษาติดตามพฤติกรรมนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง ($\bar{x} = 4.28$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีมาตรการที่เข้มงวดและตรวจค้นสารเสพติดแก่นักเรียน ($\bar{x} = 4.15$) และสถานศึกษาจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายนักเรียนเฝ้าระวังสารเสพติด ($\bar{x} = 4.00$) ส่วนเรื่องที่ปฏิบัติงานระดับน้อยได้แก่ สถานศึกษาจัดให้มีตู้แดงเสมารักษ์ ($\bar{x} = 2.80$) รองลงมาคือสถานศึกษามีการสุ่มตรวจปัสสาวะกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ($\bar{x} = 3.08$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการป้องปรามสารเสพติด

ด้านการป้องปรามสารเสพติด		ระดับความคิดเห็น		
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย
2) การลงโทษ				
1	สถานศึกษาจัดทำระเบียบการลงโทษกับนักเรียนที่ชัดเจนและเด็ดขาดกับผู้เสพและผู้ค้าสารเสพติด	3.58	1.290	มาก
2	สถานศึกษาเชิญผู้ปกครองมาพบเมื่อมีนักเรียนเป็นผู้เสพหรือผู้ค้าสารเสพติด เพื่อแจ้งให้ทราบและดำเนินการตามระเบียบ	3.37	1.521	ปานกลาง
3	สถานศึกษาย้ายหรือให้ออกจากสถานศึกษาเมื่อพบนักเรียนเป็นผู้เสพหรือผู้ค้าสารเสพติด	2.65	1.450	ปานกลาง
4	สถานศึกษาพบนักเรียนผู้เสพหรือผู้ค้าสารเสพติดชนิดร้ายแรง ส่งตัวให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดี	2.45	1.558	น้อย
5	สถานศึกษาให้โอกาสนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด กลับใจ และรายงานตัวเพื่อเข้ารับการรักษา	2.95	1.509	ปานกลาง
6	สถานศึกษาใช้มาตรการทางสังคมแก่นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด เช่น ทุนการศึกษา	3.15	1.535	ปานกลาง
รวม		3.03	1.242	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีการปฏิบัติงานด้านการลงโทษอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.03$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า เรื่องที่ปฏิบัติงานระดับมากได้แก่ สถานศึกษาจัดทำระเบียบการลงโทษกับนักเรียนที่ชัดเจนและเด็ดขาดกับผู้เสพและผู้ค้าสารเสพติด ($\bar{x} = 3.58$) ส่วนเรื่องที่ปฏิบัติงานระดับน้อยได้แก่ สถานศึกษาพบนักเรียนผู้เสพหรือผู้ค้าสารเสพติดชนิดร้ายแรง ส่งตัวให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดี ($\bar{x} = 2.45$) รองลงมาคือ สถานศึกษาย้ายหรือให้ออกจากสถานศึกษาเมื่อพบนักเรียนเป็นผู้เสพหรือผู้ค้าสารเสพติด ($\bar{x} = 2.65$)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ		ระดับความคิดเห็น		
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1) กายภาพบำบัด				
1	สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมดนตรี กีฬา วัฒนธรรม และนันทนาการแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง	3.88	1.257	มาก
2	สถานศึกษาส่งนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดเพื่อเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัด	2.78	1.484	ปานกลาง
3	สถานศึกษาใช้นักเรียนแกนนำด้านสารเสพติดในการช่วยเหลือ แนะนำให้ผู้เสพสารเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษา	3.15	1.415	ปานกลาง
4	สถานศึกษาใช้รูปแบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพครบตามขั้นตอน	2.72	1.405	ปานกลาง
5	สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	3.15	1.303	ปานกลาง
รวม		3.13	1.179	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีการปฏิบัติงานด้านกายภาพบำบัดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.13$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า เรื่องที่ปฏิบัติงานระดับมากได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมดนตรี กีฬา วัฒนธรรม และนันทนาการแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ($\bar{x} = 3.88$) รองลงมาคือ สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ($\bar{x} = 3.15$) ส่วนเรื่องที่ปฏิบัติงานระดับน้อยได้แก่ สถานศึกษาใช้รูปแบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพครบตามขั้นตอน ($\bar{x} = 2.72$) รองลงมาคือ สถานศึกษาส่งนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดเพื่อเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัด ($\bar{x} = 2.78$)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ		ระดับความคิดเห็น		
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย
2) จิตบำบัด				
1	สถานศึกษาเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	3.22	1.396	ปานกลาง
2	สถานศึกษาพานักเรียนไปศึกษาดูงานตามสถานที่บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ	2.65	1.323	ปานกลาง
3	สถานศึกษาใช้หลักจิตวิทยาในการสืบสวนเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงแก่นักเรียน	3.45	1.190	ปานกลาง
4	สถานศึกษาจัดตั้งศูนย์รับปรึกษาหารือ ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจผู้ติดยาเสพติด	3.00	1.350	ปานกลาง
5	สถานศึกษาจัดหรือเข้าร่วมโครงการบรรพชาสำหรับผู้เสพยาเสพติด	2.82	1.367	ปานกลาง
รวม		3.03	1.201	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีการปฏิบัติงานด้านจิตบำบัดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.03$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า เรื่องที่ปฏิบัติงานระดับมากได้แก่ สถานศึกษาใช้หลักจิตวิทยาในการสืบสวนเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงแก่นักเรียน ($\bar{x} = 3.45$) รองลงมาคือ สถานศึกษาเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ($\bar{x} = 3.22$) ส่วนเรื่องที่ปฏิบัติงานระดับน้อยได้แก่ สถานศึกษาพานักเรียนไปศึกษาดูงานตามสถานที่บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ($\bar{x} = 2.65$)

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการบริหารจัดการ

	ด้านการบริหารจัดการ	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด	4.40	.739	มาก
2	สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับนโยบายด้านการป้องกันสารเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ	4.33	.792	มาก
3	สถานศึกษาดำเนินการตามแผนงานโครงการด้านสารเสพติด	4.47	.711	มาก
4	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบด้านการป้องกันสารเสพติด	4.45	.673	มาก
5	สถานศึกษาจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นปัจจุบัน	4.48	.675	มาก
6	สถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมการป้องกันสารเสพติด	4.27	.900	มาก
7	สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ด้านการป้องกันสารเสพติดโดยผู้อำนวยการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย	4.23	.826	มาก
8	สถานศึกษารายงานสภาพการใช้สารเสพติดในระบบ NISPA	4.27	.779	มาก
	รวม	4.36	.669	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า เรื่องที่ปฏิบัติงานระดับมากได้แก่ สถานศึกษาจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นปัจจุบัน ($\bar{x} = 4.48$) รองลงมาคือ สถานศึกษาดำเนินการตามแผนงานโครงการด้านสารเสพติด ($\bar{x} = 4.47$) และสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบด้านการป้องกันสารเสพติด ($\bar{x} = 4.45$) ส่วนเรื่องที่ปฏิบัติงานระดับน้อยได้แก่ สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ด้านการป้องกันสารเสพติดโดยผู้อำนวยการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมาคือ สถานศึกษารายงานสภาพการใช้สารเสพติดในระบบ NISPA ($\bar{x} = 4.27$)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ภาพรวมทุกด้าน

ทุกด้าน		ระดับความคิดเห็น		
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1	ด้านการป้องกันสารเสพติด	4.15	.6475	มาก
2	ด้านการป้องปรามสารเสพติด	3.35	1.010	ปานกลาง
3	ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ	3.08	1.779	ปานกลาง
4	ด้านการบริหารจัดการ	4.36	.669	มาก
รวม		3.73	1.026	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีการปฏิบัติงานภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$) โดยเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{x} = 4.36$) ด้านการป้องกันสารเสพติด ($\bar{x} = 4.15$) ด้านการป้องปรามสารเสพติด ($\bar{x} = 3.35$) และด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ($\bar{x} = 3.08$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ด้านการป้องกันสารเสพติด

1. สถานศึกษาควรเชิญทางโรงพยาบาลและเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ความรู้
2. สถานศึกษาควรปลูกฝังค่านิยมในด้านการป้องกันสารเสพติดอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง
3. สถานศึกษาควรร่วมมือกันสร้างเครือข่ายและชุมชนในการสอดส่องดูแลสอดส่องนักเรียน
4. สถานศึกษาควรให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านยาเสพติดในลักษณะการสอนบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่น ๆ
5. สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนรู้ถึงพิษภัยของสารเสพติด
6. สถานศึกษาควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ และนำสื่อภาพนิ่งต่าง ๆ มาให้นักเรียนได้เห็น
7. สถานศึกษาควรมีโครงการอบรมแกนนำนักเรียนด้านสารเสพติด
8. สถานศึกษาควรดำเนินการด้านการป้องกันการสารเสพติดที่หลากหลายและสม่ำเสมอเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียน
9. สถานศึกษาควรให้ความรู้ ปลูกฝัง ปลูกจิตสำนึกให้แก่ให้นักเรียนได้เห็นพิษภัยของสารเสพติด

10. สถานศึกษาควรมีการติดตามประเมินผลรอบด้าน
11. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน
13. สถานศึกษาควรให้ความรู้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียนทุกชั้นตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
14. สถานศึกษาควรร่วมมือกับชุมชนให้เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือสถานศึกษาให้มากขึ้น
15. หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรงบประมาณด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาให้เพียงพอ
16. ผู้ปกครองควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
17. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีด้านยาเสพติด
18. สถานศึกษาควรทำกิจกรรมเดินรณรงค์ด้านยาเสพติด
19. ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ควรแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานออกติดตามตรวจสอบโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทุกเดือน

ด้านการป้องปรามสารเสพติด

1. ควรให้ความรู้ โดยครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล
2. กำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน และชี้แจงทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครอง รวมทั้งมอบให้นักเรียนกลับไปเผยแพร่ความรู้กับผู้ปกครองและคนใกล้ชิด
3. กำหนดมาตรการที่ชัดเจนตามมาตรการ 5 ด้านและกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่
4. ครูเวรจัดกิจกรรมหน้าเสาธงให้ความรู้ด้านยาเสพติดทุกวัน
5. จัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาต้านสารเสพติด
6. จัดบรรยากาศในสถานศึกษา ห้องเรียนให้ร่มรื่น สะอาด ปราศจากมดมีด
7. เห็นควรมีการป้องปรามแบบจริงจังและต่อเนื่อง
8. ควรมีการร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานในตำบล
9. สถานศึกษาควรมีคณะกรรมการสอดส่องดูแลช่วยเหลือ
10. สถานศึกษาควรเข้าร่วมโครงการตำรวจ DARE เพื่อมาให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่จะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติด
11. สถานศึกษาควรร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ในการสอดส่องเฝ้าระวังสารเสพติดทั้งภายในสถานศึกษาและชุมชน
12. ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดควรมีมาตรการและให้การสนับสนุนโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งทั้งด้านอุปกรณ์ สื่อ งบประมาณให้มากขึ้น
13. ทุกภาคส่วนที่มีหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดมีส่วนร่วมในการเข้มงวดกวดขันแหล่งมั่วสุ่มในชุมชนอย่างต่อเนื่อง
14. สถานศึกษาควรร่วมกับสถานีตำรวจและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในท้องที่มาให้ความรู้ความเข้าใจโทษพิษภัยและอันตรายจากสิ่งเสพติดอย่างต่อเนื่องและจริงจัง
15. สถานศึกษาควรจัดตั้งเครือข่ายนักเรียนเฝ้าระวังสารเสพติด
16. สถานศึกษาควรมอบหมายให้ครูที่ปรึกษา ติดตามพฤติกรรมของนักเรียน
17. สถานศึกษาควรให้โอกาสนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดกลับใจ และเข้ารับการรักษา

18. เมื่อทราบข่าวว่ามีนักเรียนเริ่มเข้าไปเกี่ยวข้องกับหรือมีความเสี่ยงที่จะไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติด มีการนำมาปรามเพื่อให้หยุดพฤติกรรมแลออกจากสิ่งเสพติดทั้งปวง

19. จัดทางงบประมาณสนับสนุนค่าพาหนะให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าไปศึกษาในทัศนสถานหรือศาล หรือสถานีตำรวจ ถึงความผิดและโทษทัณฑ์ที่จะได้รับเมื่อเข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติด

ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

1. สถานศึกษาควรประสานกับเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาและบำบัดรักษาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

2. สถานศึกษาควรเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ

3. สถานศึกษาควรศึกษาดูงานโดยนำนักเรียนไปศึกษาดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ

4. สถานศึกษาควรสนับสนุนจัดกิจกรรมดนตรี กีฬา และนันทนาการ

5. ควรจัดทำศูนย์ข้อมูลไว้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อดำเนินการติดตามโดย

คณะกรรมการที่รับผิดชอบ

ด้านการบริหารจัดการ

1. สถานศึกษาควรกำหนดเป็นนโยบายในการป้องกันปรามในแผนปฏิบัติการอย่างชัดเจน

2. สถานศึกษาควรมีนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี

3. สถานศึกษาควรดำเนินงานตามมาตรการ 5 ด้าน และกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

4. ผู้บริหารคอยให้กำลังใจดูแลเอาใจใส่ตลอดเวลา กำชับให้ครูผู้สอนดูแลเอาใจใส่นักเรียนตลอดเวลา

5. สถานศึกษาควรจัดให้มีโครงการด้านสารเสพติดในสถานศึกษา

6. สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบด้านการป้องกันสารเสพติด

7. สถานศึกษาควรศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลโดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

8. สถานศึกษาควรมีการดำเนินการตามแผนงานโครงการอย่างต่อเนื่อง

9. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนงบประมาณในด้านสารเสพติดให้กับสถานศึกษา

10. สถานศึกษาควรจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ

11. สถานศึกษาทุกแห่งควรมีโครงการต่อต้านสารเสพติดในสถานศึกษา

12. สถานศึกษาควรรายงานการใช้สารเสพติดในระบบ NISPA ให้เป็นปัจจุบัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดสรรทรัพยากรการบริหาร

13. สถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมการป้องกันยาเสพติด

14. สถานศึกษาดำเนินการตามแผนงานโครงการด้านสารเสพติด

16. สถานศึกษาควรใช้นักเรียนที่ผ่านการฝึกอบรม สารวัตรนักเรียน เป็นกำลังสำคัญสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันความประพฤตินักเรียน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 เรียงลำดับหัวข้อดังนี้ คือ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1.1.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1

1.1.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 จำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองน่าน อำเภอแม่จริม อำเภอบ้านหลวง อำเภอนาน้อย อำเภอเวียงสา อำเภอสันติสุข และอำเภอภูเพียง จำนวน 817 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษา โดยผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 52 คน และครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษา จำนวน 52 คน รวมทั้งสิ้น 104 คน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดย การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.3 ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 77.5 ส่วนมากมีอายุ 51 ขึ้นไป ร้อยละ 52.5 และมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ส่วนใหญ่ไม่เกิน 10 ปีและอยู่ระหว่าง 11-20 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0

1.3.2 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า มีการปฏิบัติงานภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$) โดยเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{x} = 4.36$) ด้านการป้องกันสารเสพติด ($\bar{x} = 4.15$) ด้านการป้องปรามสารเสพติด ($\bar{x} = 3.35$) และด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ($\bar{x} = 3.08$) ตามลำดับ

1.3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สพพ.น่าน เขต 1 พบว่า

ด้านการป้องกันสารเสพติด

1. สถานศึกษาควรเชิญทางโรงพยาบาลและเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ความรู้
2. สถานศึกษาควรปลูกฝังค่านิยมในด้านการป้องกันสารเสพติดอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง
3. สถานศึกษาควรร่วมมือกันสร้างเครือข่ายและชุมชนในการสอดส่องดูแลสอดส่องนักเรียน
4. สถานศึกษาควรให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านยาเสพติดในลักษณะการสอนบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่น ๆ
5. สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนรู้ถึงพิษภัยของสารเสพติด
6. สถานศึกษาควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ และนำสื่อภาพนิ่งต่าง ๆ มาให้นักเรียนได้เห็น
7. สถานศึกษาควรมีโครงการอบรมแกนนำนักเรียนด้านสารเสพติด
8. สถานศึกษาควรดำเนินการด้านการป้องกันการสารเสพติดที่หลากหลายและสม่ำเสมอเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียน
9. สถานศึกษาควรให้ความรู้ ปลูกฝัง ปลูกจิตสำนึกให้แก่ นักเรียนได้เห็นพิษภัยของสารเสพติด
10. สถานศึกษาควรมีการติดตามประเมินผลรอบด้าน
11. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน
13. สถานศึกษาควรให้ความรู้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียนทุกชั้นตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
14. สถานศึกษาควรร่วมมือกับชุมชนให้เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือสถานศึกษาให้มากขึ้น
15. หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรงบประมาณด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาให้เพียงพอ
16. ผู้ปกครองควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
17. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีด้านยาเสพติด
18. สถานศึกษาควรทำกิจกรรมเดินรณรงค์ด้านยาเสพติด
19. ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ควรแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานออกติดตามตรวจสอบโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทุกเดือน

ด้านการป้องปรามสารเสพติด

1. ควรให้ความรู้ โดยครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล

2. กำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน และชี้แจงทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครอง รวมทั้งมอบให้นักเรียนกลับไปเผยแพร่ความรู้กับผู้ปกครองและคนใกล้ชิด

3. กำหนดมาตรการที่ชัดเจนตามมาตรการ 5 ด้านและกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่
4. ครูเวรจัดกิจกรรมหน้าเสาธงให้ความรู้ด้านยาเสพติดทุกวัน
5. จัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาต้านสารเสพติด
6. จัดบรรยากาศในสถานศึกษา ห้องเรียนให้ร่มรื่น สะอาด ปราศจากมอมมีด
7. เห็นควรมีการป้องปรามแบบจริงจังและต่อเนื่อง
8. ควรมีการร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานในตำบล
9. สถานศึกษาควรมีคณะกรรมการสอดส่องดูแลช่วยเหลือ
10. สถานศึกษาควรเข้าร่วมโครงการตำรวจ DARE เพื่อมาให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่จะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติด
11. สถานศึกษาควรร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ในการสอดส่องเฝ้าระวังสารเสพติดทั้งภายในสถานศึกษาและชุมชน
12. ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดควรมีมาตรการและให้การสนับสนุนโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งทั้งด้านอุปกรณ์ สื่อ งบประมาณให้มากขึ้น
13. ทุกภาคส่วนที่มีหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดมีส่วนร่วมในการเข้มงวดกวดขันแหล่งมั่วสุ่มในชุมชนอย่างต่อเนื่อง
14. สถานศึกษาควรร่วมกับสถานีตำรวจและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในท้องที่มาให้ความรู้ความเข้าใจโทษพิษภัยและอันตรายจากสิ่งเสพติดอย่างต่อเนื่องและจริงจัง
15. สถานศึกษาควรจัดตั้งเครือข่ายนักเรียนเฝ้าระวังสารเสพติด
16. สถานศึกษาควรมอบหมายให้ครูที่ปรึกษา ติดตามพฤติกรรมของนักเรียน
17. สถานศึกษาควรให้ออกาสนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดกลับใจ และเข้ารับการรักษา
18. เมื่อทราบข่าวว่ามีนักเรียนเริ่มเข้าไปเกี่ยวข้องหรือมีความเสี่ยงที่จะไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติด มีการนำมาปรามเพื่อให้หยุดพฤติกรรมและออกจากสิ่งเสพติดทั้งปวง
19. จัดหางบประมาณสนับสนุนค่าพาหนะให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าไปศึกษาในทัณฑสถานหรือศาล หรือสถานีตำรวจ ถึงความผิดและโทษทัณฑ์ที่จะได้รับเมื่อเข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติด

ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

1. สถานศึกษาควรประสานกับเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาและบำบัดรักษาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
2. สถานศึกษาควรเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ
3. สถานศึกษาควรศึกษาดูงานโดยน่านักเรียนไปศึกษาดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ
4. สถานศึกษาควรสนับสนุนจัดกิจกรรมดนตรี กีฬา และนันทนาการ
5. ควรจัดทำศูนย์ข้อมูลไว้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อดำเนินการติดตามโดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบ

ด้านการบริหารจัดการ

1. สถานศึกษาควรกำหนดเป็นนโยบายในการป้องปรามในแผนปฏิบัติการอย่างชัดเจน

2. สถานศึกษาควรนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดมากำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี
3. สถานศึกษาควรดำเนินงานตามมาตรการ 5 ด้าน และกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ อย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง
4. ผู้บริหารคอยให้กำลังใจดูแลเอาใจใส่ตลอดเวลา กำชับให้ครูผู้สอนดูแลเอาใจใส่นักเรียนตลอดเวลา
5. สถานศึกษาควรจัดให้มีโครงการด้านสารเสพติดในสถานศึกษา
6. สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบด้านการป้องกันสารเสพติด
7. สถานศึกษาควรศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลโดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยง
8. สถานศึกษาควรมีการดำเนินการตามแผนงานโครงการอย่างต่อเนื่อง
9. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนงบประมาณในด้านสารเสพติดให้กับสถานศึกษา
10. สถานศึกษาควรจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ
11. สถานศึกษาทุกแห่งควรมีโครงการต่อต้านสารเสพติดในสถานศึกษา
12. สถานศึกษาควรรายงานการใช้สารเสพติดในระบบ NiSPA ให้เป็นปัจจุบัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด
13. สถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมการป้องกันยาเสพติด
14. สถานศึกษาดำเนินการตามแผนงานโครงการด้านสารเสพติด
16. สถานศึกษาควรใช้นักเรียนที่ผ่านการฝึกอบรม สารวัตรนักเรียน เป็นกำลังสำคัญสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันความประพฤตินักเรียน

2. อภิปรายผล

2.1 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 วิเคราะห์เป็นรายด้านดังนี้

2.1.1 ด้านป้องกันการสารเสพติด

1) การที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีการปฏิบัติงานภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ได้มีการเร่งรัด ติดตาม ให้สถานศึกษาดำเนินการรายงานผลการปฏิบัติงานในระบบดูแลและติดตามการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา NISPA และ CATES System รวมทั้งสถานศึกษาตระหนักถึงนโยบายของหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติและนายกรัฐมนตรีให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยดำเนินการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ผ่านกลไก “ประชารัฐ” ดำเนินการบนหลักการทำงานเชิงรุก ให้ผู้ปฏิบัติทุกระดับในสังกัดเข้าใจปัญหาที่แท้จริง และลงพื้นที่เป็นระยะเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในการดำเนินงานของรัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาและการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งต้องติดตามประเมินผลและรายงานผลความคืบหน้าในการทำงานเป็นระยะ โดยมีการบูรณาการในการดำเนินการและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทรวงมหาดไทย 2560: 2) นอกจากนั้นสถานศึกษาได้มี

โครงการ/กิจกรรมภายใต้แผนงานได้แก่ 1) โครงการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดโดยการสอนทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติดในชั้นเรียน 2) โครงการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด โดยใช้หลักธรรมทางศาสนา 3) โครงการส่งเสริมกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในสถานศึกษา 4) โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 5) โครงการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพเครือข่ายเยาวชน 6) โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดรอบสถานศึกษา 7) โครงการลูกเสือต้านยาเสพติด 8) โครงการ 1 ตำรวจ 1 โรงเรียน 9) โครงการครู D.A.R.E. 10) โครงการ TO BE NUMBER ONE 11) โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน และ 12) โครงการจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558-2562 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายให้ดำเนินการ “โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข” ตามยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ ได้แก่ 1) มาตรการด้านป้องกันสถานศึกษามีการดำเนินงานกิจกรรมห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาว มีการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้การสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และดำเนินงานกิจกรรมห้องเรียน/แผนกสีขาว เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกไม่ให้นักเรียน นักศึกษาไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด 2) มาตรการค้นหา สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล มีการสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเสพ/กลุ่มติด มีการคัดกรองจำแนกกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ออกเป็น 5 กลุ่มคือ กลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด กลุ่มค้า และรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด/ยาเสพติดให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบทุกภาคการศึกษา 3) มาตรการด้านรักษา จัดตั้งคลินิกเสมารักษ์ โดยสถานศึกษามีนโยบายในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่เป็นกลุ่มเสพ กลุ่มติดเข้าสู่การบำบัดรักษาและส่งต่อหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือให้เรียนได้ตามปกติ 4) มาตรการด้านเฝ้าระวัง สถานศึกษาจัดให้มีตู้แดงเสมารักษ์ในสถานศึกษา เพื่อรับเรื่องร้องเรียนปัญหาเสพติดและอบายมุข รวมทั้งมีเครือข่ายจากทุกภาคส่วนในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหาเสพติดและอบายมุขดำเนินการจัดกิจกรรมอบรม/ชุมชน เสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด 5) มาตรการด้านบริหารจัดการ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข คณะกรรมการปฏิบัติการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข และคณะทำงานห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาว เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์จัดทำแผนปฏิบัติการ อำนวยการ กำกับ ติดตาม ประเมินผล สรุปรายงานต้นสังกัด และการประสานงานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับที่ วิชา สมิงไพร (2558: บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยพบว่า ดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาภาพรวม อยู่ในระดับมาก มาตรการป้องกันมีการดำเนินงานมากที่สุดส่วนมาตรการค้นหา มาตรการเฝ้าระวัง มาตรการบริหารจัดการและมาตรการรักษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

2) การที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีการปฏิบัติงานด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ บทบาทของกระทรวงศึกษาธิการจะเน้นการให้ความรู้ถึงโทษพิษภัยของสารเสพติดแก่เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดจะได้ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับทั้งในรูปของผู้เสพและผู้จำหน่าย สอดคล้องกับที่ กุสุมา สว่างพันธุ์ (2558: บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีภาวะภูมิคุ้มกันต่ำควรได้รับการเสริมภูมิคุ้มกันตามหลักสูตรการเสริมภูมิคุ้มกันยาและสารเสพติด เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า เรื่องที่ปฏิบัติงานระดับมากได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีต้านสารเสพติด อาจเป็นเพราะ กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายฟื้นฟูกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังระเบียบวินัย และยึดมั่นในกฎและคำปฏิญาณของลูกเสือ จึงทำให้สถานศึกษาตื่นตัวต่อกิจกรรมดังกล่าว สอดคล้องกับที่ โครงการ/กิจกรรมภายใต้แผนงานของ

กระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ สถานศึกษาจัดกิจกรรม “โครงการลูกเสือต้านยาเสพติด” และสอดคล้องกับ นิตยา กันล้วยพันธ์ (2558: บทคัดย่อ) มีเพียงกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีต้านยาเสพติดเท่านั้นที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมครบทุกขั้นตอน

3) การที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 มีการปฏิบัติงานด้านการสร้างเครือข่ายและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาในระดับมาก อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาตระหนักถึงสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่นในสถานที่ลับตาคนอาจทำให้นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมสิ่งเสพติดทั้งในฐานะผู้เสพและผู้จำหน่ายได้ สอดคล้องกับที่ รอชิตะห์ มะสะแม (2553: บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยพบว่า ด้านสภาพแวดล้อมจะส่งผลต่อการใช้ยาเสพติดของผู้ติดยาเสพติด ได้แก่ หาซื้อยาได้ง่าย มีสถานที่เสพยา มีการเสพยาในชุมชน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการใช้ยาเสพติดอยู่ในระดับสูง ส่วนการมีเครือข่ายการปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับที่ สมบัติ เสียมทอง (2553: บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยพบว่า ความตระหนักต่อปัญหาเสพติด ความศรัทธาต่อผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและจัดครูไปเยี่ยมบ้าน มีระดับการปฏิบัติในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะ ทุกสถานศึกษามีคณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยการสถานศึกษาให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือ ดูแล ให้คำแนะนำแก่นักเรียนที่มีความต้องการในการช่วยเหลือต่าง ๆ และนอกจากนั้นยังได้มีการมอบหมายให้คณะครูไปเยี่ยมเยียนบ้านของนักเรียนเป็นประจำภาคเรียนละ 1 ครั้งเป็นอย่างน้อยเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในภาวะยากลำบากและต้องการความช่วยเหลือ สอดคล้องกับที่ สายสุดา สุขแสง และคณะ (2558: บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว

2.1.2 ด้านการป้องปรามสารเสพติด

1) การที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 มีการปฏิบัติงานด้านการป้องปรามสารเสพติดในระดับมาก อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาขยายโอกาสมีการดำเนินงานด้านการป้องปรามสารเสพติดอย่างเข้มข้น ตามแนวทาง “โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข” ตามยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ มีเครือข่ายการทำงานด้านยาเสพติดร่วมกับเจ้าพนักงานตำรวจเข้ามาให้ความรู้โทษและพิษภัยยาเสพติด ทำให้นักเรียนเกรงกลัว เช่น “โครงการ 1 ตำรวจ 1 โรงเรียน” “โครงการครู D.A.R.E.” สอดคล้องกับที่ วิชา สมิงไพร (2558: บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยพบว่า แนวทางการแก้ปัญหาค่าใช้จ่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา ควรจัดสายตรวจของโรงเรียนทำงานร่วมกับตำรวจ สร้างเครือข่ายผู้ปกครองครู ตำรวจ ในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า สถานศึกษามีการสุ่มตรวจปัสสาวะกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง มีการปฏิบัติในระดับน้อย อาจเป็นเพราะว่า การตรวจปัสสาวะต้องใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายสูง นอกจากนั้น การที่สถานศึกษานำเด็กนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมาสุ่มตรวจปัสสาวะโดยมิได้รับอนุญาตหรือความยินยอมจากนักเรียนหรือผู้ปกครอง สุ่มเสี่ยงต่อความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดฐานละเมิดได้ สอดคล้องกับความเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูที่ว่า “การตรวจปัสสาวะเป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข คุณครูไม่มีหน้าที่ตรวจปัสสาวะนักเรียน การกระทำดังกล่าวอาจผิดกฎหมายได้”

2) การที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 มีการปฏิบัติงานด้านการลงโทษ ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาไม่มีนักเรียนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติดชนิดรุนแรง จึงทำให้สถานศึกษาปฏิบัติงานในด้านการลงโทษค่อนข้างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูที่ว่า “สถานศึกษาไม่พบนักเรียนที่เสพยาเสพติดชนิดรุนแรง เช่น ยาบ้า จึงไม่ได้ดำเนินการในเรื่องการลงโทษนักเรียน” เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า สถานศึกษาพบนักเรียนผู้เสพยาหรือผู้ค้าสารเสพติดร้ายแรง ส่งตัวให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดี เนื่องจากสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา มีการเปิดในชั้นอนุบาล ชั้นประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนมีจำนวนไม่มาก มีความหลากหลาย ฐานะของผู้ปกครองมีความยากจน โอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติดซึ่งมีราคาค่อนข้างแพงและหายาก จึงทำให้สถานศึกษามีการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวน้อยมาก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูที่ว่า “สถานศึกษาไม่พบนักเรียนที่เสพยาเสพติดชนิดรุนแรง เช่น ยาบ้า จึงไม่ได้ดำเนินการในเรื่องการลงโทษนักเรียน” นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ในกลุ่มประถมศึกษา 1) พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรในโรงเรียน เพื่อสร้างพัฒนาทักษะชีวิตในการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในระดับประถมศึกษา 2) สร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียนผ่านการเรียนการสอนจากครูและวิทยากรในการสร้างความรู้และเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด 3) สร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ โดยใช้กิจกรรมทางศาสนา ควบคู่กับกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม

2.1.3 ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

1) การที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 มีการปฏิบัติงานด้านการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ มีระดับการปฏิบัติในระดับปานกลาง สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา ไม่มีผู้เสพยาเสพติดชนิดรุนแรงที่จะต้องเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูที่ว่า “สถานศึกษาไม่พบนักเรียนที่เสพยาเสพติดชนิดรุนแรง เช่น ยาบ้า” เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมดนตรี กีฬา วัฒนธรรม และนันทนาการแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาชอบกิจกรรมดนตรี กีฬา วัฒนธรรม และนันทนาการ รวมทั้งใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ดังนั้น สถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ต้องจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับที่ วิชา สมิงไพร (2558: บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยพบว่า แนวทางการแก้ปัญหายาเสพติดป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาคือ ศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรม ทู ปี นัมเบอร์วัน สถานศึกษาจัดตั้งสารวัตรนักเรียนปราบปรามยาเสพติด จัดระบบคัดกรองให้มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรจัดค่ายคุณธรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2.1.4 ด้านการบริหารจัดการ

1) การที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่า สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 มีการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการ ในระดับมาก อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ด้านการป้องกันสารเสพติดแก่นักเรียนในสถานศึกษาได้อย่างเป็นผล โดยมีการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล “ประชารัฐ” การ

จัดทำแผน/โครงการต่าง มีการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภายนอก และภายในองค์กร จัดทำแผนปฏิบัติการสอดคล้องกับนโยบาย มีคณะกรรมการรับผิดชอบด้านสารสนเทศ มีการจัดทำระบบข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล รวมทั้งการรายงานสภาพ การใช้สารสนเทศในระบบ NISPA อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับที่ วัฒนา พุทธิชาติ (2558: บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยพบว่า รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารสนเทศ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ใช้หลักการบูรณาการ การดำเนินงานทุกภาคส่วนและเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง 2) มุ่งเพื่อ (1) ให้ประชาชน/ชุมชน สนับสนุนการทำงานของผู้บริหาร (2) ให้ประชาชน/ชุมชน ดูแล ปกป้องคนในชุมชน วางระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายั่งยืน 3) ครอบคลุมกระบวนการ ประกอบด้วย (1) ขั้นการสร้างศรัทธาและค้นหา ผู้นำ (2) ขั้นการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลง (3) ขั้นการประสานความร่วมมือพหุภาคี (4) ขั้นการใช้บันไดการมีส่วนร่วม (5) ขั้นการเชื่อมโยงความคิด (6) ขั้นการสร้างเวทีประชาคม (7) ขั้นการสะท้อนย้อนปัญหา (8) ขั้นการเปลี่ยนภาวะให้เป็นพลัง และ (9) ขั้นก้าวหน้าประชาชมมีส่วนร่วมและ 4) การประเมินรูปแบบ ใช้การประเมินการมีส่วนร่วมของชุมชน

2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสารสนเทศในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1 ดังนี้

2.1.1 ด้านป้องกันการสารสนเทศ

- 1) สถานศึกษาควรเชิญทางโรงพยาบาลและเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ความรู้
- 2) สถานศึกษาควรปลูกฝังค่านิยมในด้านการป้องกันสารสนเทศอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง
- 3) สถานศึกษาควรร่วมมือกันสร้างเครือข่ายและชุมชนในการสอดส่องดูแลสอดส่องนักเรียน
- 4) สถานศึกษาควรให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านยาเสพติดในลักษณะการสอนบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่น ๆ
- 5) สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนรู้ถึงพิษภัยของสารสนเทศ
- 6) สถานศึกษาควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ และนำสื่อภาพนิ่งต่าง ๆ มาให้นักเรียนได้เห็น
- 7) สถานศึกษาควรมีโครงการอบรมแกนนำนักเรียนด้านสารสนเทศ
- 8) สถานศึกษาควรดำเนินการด้านการป้องกันการสารสนเทศที่หลากหลายและสม่ำเสมอเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียน
- 9) สถานศึกษาควรให้ความรู้ ปลูกฝัง ปลูกจิตสำนึกให้แก่นักเรียนได้เห็นพิษภัยของสารสนเทศ
- 10) สถานศึกษาควรมีการติดตามประเมินผลรอบด้าน
- 11) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน
- 13) สถานศึกษาควรให้ความรู้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียนทุกชั้นตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- 14) สถานศึกษาควรร่วมมือกับชุมชนให้เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือสถานศึกษาให้มากขึ้น

15) หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรงบประมาณด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาให้เพียงพอ

16) ผู้ปกครองควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

17) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีต้านยาเสพติด

18) สถานศึกษาควรทำกิจกรรมเดินรณรงค์ต้านยาเสพติด

19) ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ควรแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานออกติดตามตรวจสอบโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทุกเดือน

2.1.2 ด้านการป้องปรามสารเสพติด

1) ควรให้ความรู้ โดยครู ตำรวจ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล

2) กำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน และชี้แจงทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครอง รวมทั้งมอบให้นักเรียนกลับไปเผยแพร่ความรู้กับผู้ปกครองและคนใกล้ชิด

3) กำหนดมาตรการที่ชัดเจนตามมาตรการ 5 ด้านและกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่

4) ครูเวรจัดกิจกรรมหน้าเสาธงให้ความรู้ด้านยาเสพติดทุกวัน

5) จัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาต้านสารเสพติด

6) จัดบรรยากาศในสถานศึกษา ห้องเรียนให้ร่มรื่น สะอาด ปราศจากมุมมืด

7) เห็นควรมีการป้องปรามแบบจริงจังและต่อเนื่อง

8) ควรมีการร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานในตำบล

9) สถานศึกษาควรมีคณะกรรมการสอดส่องดูแลช่วยเหลือ

10) สถานศึกษาควรเข้าร่วมโครงการตำรวจ DARE เพื่อมาให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่จะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติด

11) สถานศึกษาควรร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ในการสอดส่อง เฝ้าระวังสารเสพติดทั้งภายในสถานศึกษาและชุมชน

12) ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดควรมีมาตรการและให้การสนับสนุนโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งทั้งด้านอุปกรณ์ สื่อ งบประมาณให้มากขึ้น

13) ทุกภาคส่วนที่มีหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดมีส่วนร่วมในการเข้มงวดกวดขันแหล่งมั่วสุมในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

14) สถานศึกษาควรร่วมกับสถานีตำรวจและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในท้องที่มาให้ความรู้ความเข้าใจโทษพิษภัยและอันตรายจากสิ่งเสพติดอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

15) สถานศึกษาควรจัดตั้งเครือข่ายนักเรียนเฝ้าระวังสารเสพติด

16) สถานศึกษาควรมอบหมายให้ครูที่ปรึกษา ติดตามพฤติกรรมของนักเรียน

17) สถานศึกษาควรให้โอกาสนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดกลับใจ และเข้ารับการบำบัด

18) เมื่อทราบข่าวว่ามีนักเรียนเริ่มเข้าไปเกี่ยวข้องหรือมีความเสี่ยงที่จะไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติด มีการนำมาปรามเพื่อให้หยุดพฤติกรรมและออกจากสิ่งเสพติดทั้งปวง

19) จัดหางบประมาณสนับสนุนค่าพาหนะให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าไปศึกษาในทัณฑสถานหรือศาล หรือสถานีตำรวจ ถึงความผิดและโทษทัณฑ์ที่จะได้รับเมื่อเข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติด

2.1.3 ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

- 1) สถานศึกษาควรประสานกับเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาและบำบัดรักษาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
- 2) สถานศึกษาควรเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ
- 3) สถานศึกษาควรศึกษาดูงานโดยนำนักเรียนไปศึกษาดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ
- 4) สถานศึกษาควรสนับสนุนจัดกิจกรรมดนตรี กีฬา และนันทนาการ
- 5) ควรจัดทำศูนย์ข้อมูลไว้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อดำเนินการติดตามโดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบ

2.1.4 ด้านการบริหารจัดการ

- 1) สถานศึกษาควรกำหนดเป็นนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแผนปฏิบัติการอย่างชัดเจน
- 2) สถานศึกษาควรนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมากำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี
- 3) สถานศึกษาควรดำเนินงานตามมาตรการ 5 ด้าน และกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง
- 4) ผู้บริหารคอยให้กำลังใจดูแลเอาใจใส่ตลอดเวลา กำชับให้ครูผู้สอนดูแลเอาใจใส่นักเรียนตลอดเวลา
- 5) สถานศึกษาควรจัดให้มีโครงการต้านสารเสพติดในสถานศึกษา
- 6) สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบด้านการป้องกันสารเสพติด
- 7) สถานศึกษาควรศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลโดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยง
- 8) สถานศึกษาควรมีการดำเนินการตามแผนงานโครงการอย่างต่อเนื่อง
- 9) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนงบประมาณในด้านสารเสพติดให้กับสถานศึกษา
- 10) สถานศึกษาควรจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- 11) สถานศึกษาทุกแห่งควรมีโครงการต่อต้านสารเสพติดในสถานศึกษา
- 12) สถานศึกษาควรรายงานการใช้สารเสพติดในระบบ NiSPA ให้เป็นปัจจุบัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 13) สถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมการป้องกันยาเสพติด
- 14) สถานศึกษาดำเนินการตามแผนงานโครงการด้านสารเสพติด
- 16) สถานศึกษาควรใช้นักเรียนที่ผ่านการฝึกอบรม สารวัตรนักเรียน เป็นกำลังสำคัญสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันความประพฤตินักเรียน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาควรดำเนินการด้านการป้องกันสารเสพติดโดยการส่งเสริมการดำเนินงานจัดกิจกรรมห้องเรียนสีขาวเพื่อเป็นหน่วยย่อยในสถานศึกษาที่สามารถดูแลซึ่งกันและกันได้อย่างทั่วถึง

3.1.2 สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาควรดำเนินการด้านการป้องปรามสารเสพติด โดยผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาพบนักเรียนผู้เสพหรือผู้ค้าสารเสพติดชนิดร้ายแรงส่งตัวให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดี ซึ่งการดำเนินงานควรมีการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ ตำรวจ สาธารณสุข นักจิตวิทยา ผู้แทนพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อตัวนักเรียนให้น้อยที่สุด

3.1.3 สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาควรใช้มาตรการทางสังคมแก่นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด เช่น ทุนการศึกษา

3.1.4 สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาควรจัดซื้ออุปกรณ์ดนตรี กีฬา ให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน

3.1.5 สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาควรให้ความรู้แก่คณะกรรมการรับผิดชอบด้านการป้องกันสารเสพติดเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีศึกษาวิจัย การประเมินโครงการ/กิจกรรมภายใต้แผนงาน ได้แก่ 1) โครงการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดโดยการสอนทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติดในชั้นเรียน 2) โครงการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด โดยใช้หลักธรรมทางศาสนา 3) โครงการส่งเสริมกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในสถานศึกษา 4) โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 5) โครงการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพเครือข่ายเยาวชน 6) โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดรอบสถานศึกษา 7) โครงการลูกเสือต้านยาเสพติด 8) โครงการ 1 ตำรวจ 1 โรงเรียน 9) โครงการครู D.A.R.E. 10) โครงการ TO BE NUMBER ONE 11) โครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน และ 12) โครงการจิตสังคมบำบัดในสถานศึกษา

3.2.2 การวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยแบบผสมวิธี ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่แท้จริง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ “คู่มือการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข” โรงพิมพ์ สกสศ. ลาดพร้าว, 2560.
- กิตติธัช แสนภูวา “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียน ต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี”, วารสารวิชาการ ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 เดือน กันยายน-ธันวาคม 2557.
- กุสุมา สว่างพันธุ์ “ภูมิคุ้มกันยาเสพติดและสารเสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในเขตตำบล ตอนสมบุรณ์ อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร” วารสารการพัฒนาศุภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 3 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2558
- เจริญ แฉกพิมาย และคณะ. “พฤติกรรม การป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ” งานวิจัยและพัฒนา นักศึกษา กองกิจการนักเรียน มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2555.
- ชยพัทธ์ วงศ์ธนวีร์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษา สถานีตำรวจนครบาลคลองตัน.” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 2554.
- นพรัตน์ โคยามา. “ปัจจัยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด กรณีศึกษา: ชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ.” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2553.
- นภดล กรรณิกาและคณะ .การประเมินการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในโครงการรั้ว ครอบครัวยุว ชุมชนและรั้วสังคม. ศูนย์วิจัยความสุขชุมชน, มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2552.
- พรภักดิ์ พานพิศ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การป้องกันปัญหา ยาเสพติดของนักเรียนนอก ระบบ ของศูนย์ การศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอพระประแดง จังหวัด สมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราช ภัฏธนบุรี, 2552.
- รอชิตะห์ มะสะแม. “การใช้ยาเสพติดของผู้ติดยาเสพติดของศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดจังหวัดปัตตานี” วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2553.
- วัฒนา พุฒิชชาติ. “การพัฒนา รูปแบบการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในหมู่บ้านชายแดนไทย-ลาว” วารสารวิชาการ ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2558
- วิชา สมิงไพร “การศึกษา การดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี” วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม 2558.
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดกระทรวงมหาดไทย “เอกสารประกอบการประชุมมอบ นโยบายตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด ปี 2560”, 2560.
- สายสุดา สุขแสงและคณะ. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นในจังหวัดสงขลา” สาขาวิชา สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2558.

สำนักงาน ป.ป.ส. “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2560” , 2560.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1, “ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2560”.
2560.

สมบัติ เสียมทอง. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อำเภอ โกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร.” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2553.

สถิต สังข์ประไพ. “บทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ในเขตอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2553.

อารี สุภาวงศ์ “ประสิทธิผลของการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติดตามรูปแบบจิตสังคมบำบัดแบบประยุกต์ โรงพยาบาลทุ่งสง” วิทยาลัยพยาบาลสงขลานครินทร์ ปีที่ 38 ฉบับพิเศษ กันยายน-ธันวาคม 2559, 2559.

อุทัย เอี่ยมศรี. “การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของพนักงานภาครัฐและประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล กรณีศึกษา อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี.” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2552.

ภาคผนวก

ประวัติผู้เชี่ยวชาญโดยสังเขป

1. ชื่อ สกุล นางวิพาภรณ์ พุฒิมา
สถานที่ทำงาน สพป.น่าน เขต 1
วุฒิการศึกษา ปริญญาโท (บริหารการศึกษา)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ (หัวหน้ากลุ่มงานวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา) ด้านสถิติวิจัย
2. ชื่อ สกุล นางดวงเดือน พุดสัถย์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สถานที่ทำงาน สพป.น่าน เขต 1
วุฒิการศึกษา ปริญญาโท (บริหารการศึกษา)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ นักวิชาการศึกษานำงานการพิเศษ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา
3. ชื่อ สกุล นายดุสิต ยาใจ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนราชานุบาล สพป.น่าน เขต 1
วุฒิการศึกษา ปริญญาโท (บริหารการศึกษา)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา ระดับเพชร
4. ชื่อ สกุล นายนิรันดร์ ยอดคำ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านท่ามงคล สพป.น่าน เขต 1
วุฒิการศึกษา ปริญญาโท (บริหารการศึกษา)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา ระดับเพชร
5. ชื่อ สกุล นายสมเกียรติ วงศ์สวัสดิ์
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านศรีน่าน สพป.น่าน เขต 1
วุฒิการศึกษา ปริญญาโท (บริหารการศึกษา)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา ระดับเพชร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ที่.....วันที่ 1 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่แนบ จำนวน 6 ท่าน

ด้วย ว่าที่ พันตรี สุรเดช รอดจินดา ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 อยู่ในระหว่างดำเนินการวิจัย เรื่อง การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชาแนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ด้าน ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ พันตรี สุรเดช รอดจินดา
(สุรเดช รอดจินดา)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

รายชื่อสถานศึกษาที่ทดลองใช้เครื่องมือ จำนวน 10 แห่ง
ผู้บริหารสถานศึกษา 1 ท่าน และครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษา 1 ท่าน

.....

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศาลา
2. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำแก่นเหนือ
3. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองท่ามิตรภาพที่ 125
4. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านม่วงใหม่
5. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันติภาพ
6. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำรัตสบแก่น
7. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวเวียงเหนือ
8. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนเฟื่อง
9. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกวน้ำ
10. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังยาว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

ที่.....วันที่ 8 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 10 แห่ง

ด้วย ว่าที่ พันตรี สุรเดช รอดจินดา ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อยู่ในระหว่างดำเนินการวิจัย เรื่อง การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 การนี้ จำเป็นจะต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยโดยเก็บข้อมูลจาก ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 ท่าน และครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษา 1 ท่าน รวม 2 ท่าน ทั้งนี้ ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการทดลองเครื่องมือวิจัย แล้วรวบรวมส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ภายในวันที่ 12 มีนาคม 2561 จักขอบคุณยิ่ง

ว่าที่ พันตรี สุรเดช รอดจินดา
(สุรเดช รอดจินดา)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ที่.....วันที่ 15 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัด สพป.ขอนแก่น เขต 1

ด้วย ว่าที่ พันตรี สุรเดช รอดจินดา ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 อยู่ในระหว่างดำเนินการวิจัย เรื่อง การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 การนี้ จำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจาก ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 ท่าน และครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษา 1 ท่าน รวม 2 ท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการกรอกข้อมูลเพื่อการวิจัย แล้วรวบรวมส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ภายในวันที่ 30 มีนาคม 2561 จักขอบคุณยิ่ง

ว่าที่ พันตรี สุรเดช รอดจินดา

(สุรเดช รอดจินดา)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง

การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองน่าน เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัย เรื่อง การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองน่าน เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้แบบสอบถามชุดนี้ เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริงในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาของท่าน

2. โปรดตอบข้อคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพราะข้อมูลที่เป็นจริงจะมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อ งานวิจัยนี้ และเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองน่าน เขต 1

3. ข้อมูลที่ท่านตอบ จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และนำมาวิเคราะห์ผลในภาพรวมเท่านั้น

4. แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองน่าน เขต 1

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองน่าน เขต 1

ว่าที่ พันตรี สุรเดช รอดจินดา

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองน่าน เขต 1

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ตามสภาพความเป็นจริงในสถานศึกษาของท่าน

1. ตำแหน่ง

- ผู้บริหารสถานศึกษา
 ครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสารเสพติดในสถานศึกษา

2. เพศ

- ชาย
 หญิง

3. อายุ

- ไม่เกิน 30 ปี
 31-40 ปี
 41-50 ปี
 51 ปีขึ้นไป

4. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

- ไม่เกิน 10 ปี
 11-20 ปี
 21-30 ปี
 31 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคะแนนที่ตรงกับเครือข่ายของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว ซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังต่อไปนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดใน สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สพพ.น่าน เขต 1	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านการป้องกันสารเสพติด					
	1) การให้ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติด					
1	ครูผู้สอนสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดในรายวิชา					
2	ครูเวรประจำวันให้ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดหน้าแถวหลังเคารพ ธงชาติ					
3	ครูผู้สอนสอดแทรกหลักธรรมทางศาสนาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน					
4	สถานศึกษาเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติด					
5	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์ให้ความรู้สารเสพติดทางเสียงตามสาย					
6	สถานศึกษาจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับสารเสพติด					
7	สถานศึกษาจัดนิทรรศการและกิจกรรม”วันต่อต้านสารเสพติด”					
8	สถานศึกษาจัดกิจกรรมประกวดป้ายนิเทศเกี่ยวกับสารเสพติด					
9	สถานศึกษาจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาต้านสารเสพติด					
10	สถานศึกษาจัดอบรมนักเรียนแกนนำต้านยาเสพติด					
11	สถานศึกษาจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีต้านสารเสพติด					
	2) การสร้างเครือข่าย และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา					
12	สถานศึกษาส่งเสริมการดำเนินงานจัดกิจกรรมห้องเรียนสีขาว					
13	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายในให้ร่มรื่นและสวยงาม					
14	สถานศึกษาจัดทำป้าย คำกลอนถึงโทษพิษภัยของยาเสพติด					
15	สถานศึกษากำจัดจุดอับ จุดเสี่ยง ในบริเวณสถานที่ต่าง ๆ					
16	สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถและการแสดงออก ของนักเรียน					
17	สถานศึกษาจัดกิจกรรมร่วมระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และ นักเรียนกับครูอย่างสม่ำเสมอ					
18	สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและจัดครูไปเยี่ยมบ้าน					
19	สถานศึกษามีเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อสอดส่องดูแลช่วยเหลือ นักเรียน					
20	สถานศึกษาประสานงานร่วมกับเครือข่ายโรงพยาบาล ตำรวจ และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเฝ้าระวังและป้องกันสารเสพติด					
ข้อ	การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดใน สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สพพ.น่าน เขต 1	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านการป้องปรามสารเสพติด					

	1) กิจกรรมการป้องปราม					
21	สถานศึกษาจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายนักเรียนเฝ้าระวังสารเสพติด					
22	สถานศึกษาแต่งตั้งครูเวรประจำวันและครูที่ปรึกษาติดตามพฤติกรรมนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง					
23	สถานศึกษามีมาตรการที่เข้มงวดและตรวจค้นสารเสพติดแก่นักเรียน					
24	สถานศึกษามีการสุ่มตรวจปัสสาวะกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง					
25	สถานศึกษาประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อตรวจตราบริเวณภายในสถานที่ต่าง ๆ					
26	สถานศึกษาจัดให้มีตู้แดงเสมารักษ์					
	2) การลงโทษ					
27	สถานศึกษาจัดทำระเบียบการลงโทษกับนักเรียนที่ชัดเจนและเด็ดขาดกับผู้เสพและผู้ค้าสารเสพติด					
28	สถานศึกษาเชิญผู้ปกครองมาพบเมื่อมีนักเรียนเป็นผู้เสพหรือผู้ค้าสารเสพติด เพื่อแจ้งให้ทราบและดำเนินการตามระเบียบ					
29	สถานศึกษาย้ายหรือให้ออกจากสถานศึกษาเมื่อพบนักเรียนเป็นผู้เสพหรือผู้ค้าสารเสพติด					
30	สถานศึกษาพบนักเรียนผู้เสพหรือผู้ค้าสารเสพติดชนิดร้ายแรง ส่งตัวให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดี					
31	สถานศึกษาให้โอกาสนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด กลับใจ และรายงานตัวเพื่อเข้ารับการรักษา					
32	สถานศึกษาใช้มาตรการทางสังคมแก่นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด เช่น ทุนการศึกษา					
	ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ					
	1) กายภาพบำบัด					
33	สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมดนตรี กีฬา วัฒนธรรม และนันทนาการแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง					
34	สถานศึกษาส่งนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดเพื่อเข้ารับการรักษาบำบัดรักษาในสถานบำบัด					
35	สถานศึกษาใช้นักเรียนแกนนำด้านสารเสพติดในการช่วยเหลือ แนะนำให้ผู้เสพสารเสพติดเข้ารับการรักษาบำบัดรักษา					
ข้อ	การบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สพพ.น่าน เขต 1	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
36	สถานศึกษาใช้รูปแบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพครบตามขั้นตอน					
37	สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ในการบำบัดรักษา					

	และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด					
	2) จัดบำบัด					
38	สถานศึกษาเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด					
39	สถานศึกษาพานักเรียนไปศึกษาดูงานตามสถานที่บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ					
40	สถานศึกษาใช้หลักจิตวิทยาในการสืบสวนเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงแก่นักเรียน					
41	สถานศึกษาจัดตั้งศูนย์รับปรึกษาหารือ ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจผู้ติดยาเสพติด					
42	สถานศึกษาจัดหรือเข้าร่วมโครงการบรรพชาสำหรับผู้เสพยาเสพติด					
	ด้านการบริหารจัดการ					
43	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด					
44	สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับนโยบายด้านการป้องกันสารเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ					
45	สถานศึกษาดำเนินการตามแผนงานโครงการด้านสารเสพติด					
46	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบด้านการป้องกันสารเสพติด					
46	สถานศึกษาจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นปัจจุบัน					
48	สถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมการป้องกันสารเสพติด					
49	สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ด้านการป้องกันสารเสพติดโดยผู้อำนวยการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย					
50	สถานศึกษารายงานสภาพการใช้สารเสพติดในระบบ NISPA และ CATAS					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สพพ.น่าน เขต 1

ด้านการป้องกันสารเสพติด

.....

.....
.....
.....
.....

ด้านการป้องกันและปราบปรามสารเสพติด

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ด้านการบริหารจัดการ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Frequencies

Position

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ผู้บริหาร	46	57.5	57.5	57.5
	ครู	34	42.5	42.5	100.0
	Total	80	100.0	100.0	

Gender

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ชาย	62	77.5	77.5	77.5
	หญิง	18	22.5	22.5	100.0
	Total	80	100.0	100.0	

Age

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ไม่เกิน 30 ปี	4	5.0	5.0	5.0
	31-40 ปี	16	20.0	20.0	25.0
	41-50 ปี	18	22.5	22.5	47.5
	51 ปีขึ้นไป	42	52.5	52.5	100.0
	Total	80	100.0	100.0	

Experience

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ไม่เกิน 10 ปี	24	30.0	30.0	30.0
	11-20 ปี	24	30.0	30.0	60.0
	21-30 ปี	10	12.5	12.5	72.5
	31 ปีขึ้นไป	22	27.5	27.5	100.0
	Total	80	100.0	100.0	

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Kn1	80	4.23	.795
Kn2	80	4.10	.805
Kn3	80	4.15	.828
Kn4	80	4.03	1.018
Kn5	80	3.80	.906
Kn6	80	3.40	.949
Kn7	80	4.20	.960
Kn8	80	3.90	1.001
Kn9	80	4.15	.858
Kn10	80	4.07	.883
Kn11	80	4.27	.779
Valid N (listwise)	80		

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Ke1	80	4.00	.746
Ke2	80	4.38	.700
Ke3	80	4.05	.870
Ke4	80	4.20	.786
Ke5	80	4.38	.700
Ke6	80	4.27	.675
Ke7	80	4.55	.549
Ke8	80	4.15	.695
Ke9	80	4.33	.792
Valid N (listwise)	80		

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Pa1	80	4.00	.811
Pa2	80	4.28	.871
Pa3	80	4.15	.943
Pa4	80	3.08	1.430
Pa5	80	3.65	1.159
Pa6	80	2.80	1.409

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Kn1	80	4.23	.795
Kn2	80	4.10	.805
Kn3	80	4.15	.828
Kn4	80	4.03	1.018
Kn5	80	3.80	.906
Kn6	80	3.40	.949
Kn7	80	4.20	.960
Kn8	80	3.90	1.001
Kn9	80	4.15	.858
Kn10	80	4.07	.883
Kn11	80	4.27	.779
Valid N (listwise)	80		

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Pu1	80	3.58	1.290
Pu2	80	3.37	1.521
Pu3	80	2.65	1.450
Pu4	80	2.45	1.558
Pu5	80	2.95	1.509
Pu6	80	3.15	1.535
Valid N (listwise)	80		

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Tp1	80	3.88	1.257
Tp2	80	2.78	1.484
Tp3	80	3.15	1.415
Tp4	80	2.72	1.405
Tp5	80	3.15	1.303
Valid N (listwise)	80		

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Tp1	80	3.88	1.257
Tp2	80	2.78	1.484
Tp3	80	3.15	1.415
Tp4	80	2.72	1.405
Tp5	80	3.15	1.303
Valid N (listwise)	80		

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Kn1	80	4.23	.795
Kn2	80	4.10	.805
Kn3	80	4.15	.828
Kn4	80	4.03	1.018
Kn5	80	3.80	.906
Kn6	80	3.40	.949
Kn7	80	4.20	.960
Kn8	80	3.90	1.001
Kn9	80	4.15	.858
Kn10	80	4.07	.883
Kn11	80	4.27	.779
Ke1	80	4.00	.746
Ke2	80	4.38	.700
Ke3	80	4.05	.870
Ke4	80	4.20	.786
Ke5	80	4.38	.700
Ke6	80	4.27	.675
Ke7	80	4.55	.549
Ke8	80	4.15	.695
Ke9	80	4.33	.792
Pa1	80	4.00	.811
Pa2	80	4.28	.871
Pa3	80	4.15	.943
Pa4	80	3.08	1.430

Pa5	80	3.65	1.159
Pa6	80	2.80	1.409
Pu1	80	3.58	1.290
Pu2	80	3.37	1.521
Pu3	80	2.65	1.450
Pu4	80	2.45	1.558
Pu5	80	2.95	1.509
Pu6	80	3.15	1.535
Tp1	80	3.88	1.257
Tp2	80	2.78	1.484
Tp3	80	3.15	1.415
Tp4	80	2.72	1.405
Tp5	80	3.15	1.303
Sp1	80	3.22	1.396
Sp2	80	2.65	1.323
Sp3	80	3.45	1.190
Sp4	80	3.00	1.350
Sp5	80	2.82	1.367
Ma1	80	4.40	.739
Ma2	80	4.33	.792
Ma3	80	4.47	.711
Ma4	80	4.45	.673
Ma5	80	4.48	.675
Ma6	80	4.27	.900
Ma7	80	4.23	.826
Ma8	80	4.27	.779
Valid N (listwise)	80		

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
total Kn	80	4.03	.692
Valid N (listwise)	80		

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
total Ke	80	4.26	.603
Valid N (listwise)	80		

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
total Pa	80	3.66	.777
Valid N (listwise)	80		

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
total Pu	80	3.03	1.242
Valid N (listwise)	80		

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
total Tp	80	3.13	1.179
Valid N (listwise)	80		

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
total Sp	80	3.03	1.201
Valid N (listwise)	80		

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
total Ma	80	4.36	.669
Valid N (listwise)	80		

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
total Kn	80	4.03	.692
total Ke	80	4.26	.603
total Pa	80	3.66	.777
total Pu	80	3.03	1.242
total Tp	80	3.13	1.179
total Sp	80	3.03	1.201
total Ma	80	4.36	.669
Valid N (listwise)	80		

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ว่าที่ พันตรี สุรเดช รอดจินดา
วัน เดือน ปีเกิด	13 ธันวาคม 2503
สถานที่เกิด	อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ประวัติการศึกษา	ป.กศ.สูง (พลศึกษา) วิทยาลัยพลศึกษาเชียงใหม่ พ.ศ. 2523 กศ.บ. (พลศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก พ.ศ. 2525 ศษ.บ. (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2528 ศษ.ม. (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2542 นบ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2547 กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก สาขาศึกษาศาสตร์ วิชาเอกบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนาน เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000
ตำแหน่ง	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนาน เขต 1